

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

לפני כב' השופט אלעד טל

עומר טל הסעים ונכסים בע"מ
(ע"י ב"כ עו"ד ע. רז)

התובעת:

נגד

גדי חזוט
(ע"י ב"כ עו"ד א. גדות)

הנתבע:

1

פסק דין

2

3 לפני תביעה כספית על סך של 2,500,000 ₪ שהגישה התובעת-חברה העוסקת במתן שירותי הובלה,
4 כנגד הנתבע-ששימש סמנכ"ל בחברת סולאור השקעות (די או) בע"מ (להלן: "סולאור השקעות")
5 ובחברת התכופ בע"מ (להלן: "התכופ"), בגין אי החזר הלוואה שהעמידה לחברת סולאור השקעות.

6

תמצית טענות הצדדים

7 1. מכתב התביעה עולה, כי בין בעלי התובעת, עמי פרטוש לבין הנתבע נרקמו קשרי ידידות על
8 רקע קשרים עסקיים. בשנת 2010 פנה הנתבע, למר פרטוש בהצעה לעיסקה במסגרתה תעמיד
9 התובעת הלוואה לחברת סולאור השקעות. במסגרת הפגישות שקדמו למתן הלוואה, הציג
10 הנתבע לפני מר פרטוש נתונים שהתבררו כמצגי שווא אודות מצבן הכלכלי השפיר של
11 החברות בהן עבד ורווחיהן הצפויים, שהשפיעו על ההחלטה שקיבלה התובעת. הנתבע אף
12 הציע כי חברת סולאור השקעות תעמיד לזכות התובעת בטוחה לפירעון הלוואה, בדמות
13 שיעבוד לטובתה של מניותיה בחברת התכופ, שהינה חברה ציבורית. וכך, ביום 28.2.10 נחתם
14 בין התובעת לחברת סולאור השקעות הסכם לפיו בתמורה להלוואה על סך 2 מיליון ש"ח,
15 תפרע החברה את קרן הלוואה עד ליום 31.12.10, בנוסף תשלם ריבית ע"ס 46 אלף ש"ח ב-
16 10 תשלומים חודשיים שווים. בנוסף, שיעבדה חברת סולאור השקעות לטובת התובעת
17 1,996,000 ממניותיה בחברה התכופ, כאשר יו"ר החברה מר דוד אורון חתם כערב לחובותיה
18 של חברת סול אור כלפי התובעת. הוסכם, כי בגין הפרה יסודית של ההסכם ישלם המפר
19 לנפגע פיצויים מוסכמים בסך 200,000 ש"ח, כאשר אי פרעון הלוואה במועד, יזכה את
20 התובעת בריבית פיגורים בשיעור 4% לחודש, בתוספת מע"מ (להלן: "הסכם הלוואה")-
21 **נספחים 3-4 לכתב התביעה).**

22

23 2. בעקבות החתימה על הסכם הלוואה, העבירה התובעת את הכסף לחברת סולאור השקעות
24 ונרשם שיעבוד על מניות חברת התכופ (נספח 5 לכתב התביעה). ואולם, לאחר מספר חודשים
25 התברר לתובעת כי חברות הנתבע קרסו עד כדי חדלות פרעון, וכי ניתן ביום 16.2.11 צו כינוס

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 כנגד הערב (נספח 6 לכתב התביעה). במצב דברים זה, חברת סולאור השקעות הספיקה
 2 להעביר כספים לתובעת ע"ח רכיב הריבית של ההלוואה, ואולם לא נפרעו כספים כלשהם
 3 ע"ח קרן ההלוואה.
 4
- 5 3. התובעת מציינת, כי היא הגישה שתי תביעות חוב כנגד חברות הנתבע, אך הנאמנת בהקפאת
 6 ההליכים דחתה ביום 5.1.12 את תביעת החוב בגין ההלוואה דגן (נספח 8 לכתב התביעה).
 7
- 8 4. לטענת התובעת, מתקיימים בעניינינו הרכיבים להטלת חבות אישית על הנתבע. הנתבע הציג
 9 לפני התובעת מצגי שווא והסתיר נתוני אמת מהתובעת; ניהל מו"מ בחוסר תו"ל והפר את
 10 חובת הזהירות כלפי התובעת, משגרם להתקשרותה בהסכם ההלוואה עת לא דאג שחברת
 11 סולאור השקעות תקבל על עצמה רק התחייבויות שהיא יכולה לעמוד בהן, תוך שהוא יודע
 12 כי מעשיו עלולים לגרום לתובעת נזקים. בנוסף, על הנתבע לשפות את התובעת בגין כספים
 13 שקיבל שלא כדין על חשבונה, מעת ההתקשרות בהסכם ההלוואה ועד קריסת החברות.
 14
- 15 5. לאור זאת, על הנתבע לשלם לתובעת סך של 4,182,659 ש"ח (שהועמדו לצרכי אגרה ע"ס של
 16 2,500,000 ש"ח) כמפורט להלן:
 17 קרן הלוואה 2,000,000 ש"ח
 18 ריבית פיגורים, בגין אי פרעון ההלוואה (4% לחודש+מע"מ) 1,851,932 ש"ח
 19 הצמדה (קרן+ריבית פיגורים) 130,727 ש"ח
 20 פיצוי חוזי מוסכם 200,000 ש"ח
 21
 22
- 23 6. לטענת הנתבע, דין התביעה להדחות. לטענתו, הוא שימש אך פורמאלית, כסמנכ"ל כספים
 24 בחברת התכוף, בהיקף משרה של 50%, וכלל לא היה נושא משרה בחברת סול אור השקעות
 25 בה היו מספר חברות והיא בעלת השליטה בחברת התכוף. הנתבע טען, כי נתן שירותי ניהול
 26 ובאופן לא פורמאלי שימש כסמנכ"ל כספים של חברת סולאור השקעות, בהיקף משרה של
 27 50%, כאשר שכרו שולם ע"י חברת סולאור אחזקות בע"מ, כנגד חשבונית מס.
 28
- 29 7. הנתבע מכחיש כי פנה למנהל התובעת מר פרטוש בהצעה. לטענתו, מדובר במפגש של
 30 אינטרסים, רצונה של חברת סולאור השקעות בגיוס כספים לצרכי השקעה, ורצונו של מנהל
 31 התובעת להשקיע כספים בתשואה גבוהה, שעלה אגב שיחת חולין בינו לבין מנהל התובעת.
 32
- 33 8. הנתבע טען, כי הציג לפני מר פרטוש אך את מבנה הקבוצה, תיאור פעילות של כל חברה,
 34 מאזנים ודוחות כספיים ונתונים רשמיים של החברות ונתונים שהופיעו בספרי החברה נכון

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 למועד הצגתם. ככל שהמידע בספרי החברה לא היה אמין, דבר המוכחש, הרי שלנתבע לא
2 היתה כל אחריות לכך. הנתבע לא ניסה לשכנע את התובעת בכדאיות העיסקה, ולא היה לו
3 כל חלק במדיניות של גיוס הון באמצעות הלוואות, שהוביל בעל השליטה והמנהל של
4 החברות.
5
6 9. החובה לבדוק את כדאיות העיסקה חלה על התובעת. מידת הסיכון שבעיסקה היתה ידועה
7 היטב לתובעת, כעולה משיעור הריבית שנקבעה להלוואה. ו בנוסף, לאחר שב"כ התובעת ראה
8 במסמכי רשם החברות כי קיימים שעבודים, דרש לקבל בטחונות להלוואה, ורק לאחר שבעל
9 השליטה בחברה, דוד אורון הסכים לתת ערבות אישית ולשעבד את מניות חברת התכוף
10 בשווי שוק של כ-3.2 מיליון ש"ח, כבטוחה, הסכימה התובעת לחתום על הסכם ההלוואה.
11
12 10. הנתבע טען, כי הארועים שגרמו להפרת הסכם ההלוואה התרחשו כשנה לאחר החתימה על
13 ההסכם, ולאחר שתשלומי הריבית שולמו כסידרם משך כל אותה תקופה. לטענתו, לא ניתן
14 היה לצפות את ביטול העיסקה המהותית בין חברת התכוף לממשלת פרו בשנת 2010, ואת
15 מימוש הערבויות בסך של 5 מיליון דולר, שגרמו, בין היתר, לקריסתן של החברות ולהפרת
16 הסכם ההלוואה, כמו גם פיגורים בתשלומים בפרוייקט הדגל של קבוצת החברות של סולאור
17 השקעות בטורקיה, בשל התדרדרות המצב המדיני בין המדינות. משכך, לא מגיעים לתובעת
18 כל כספים מהנתבע.
19

ההליך

- 20
21 11. מטעם התובעת הוגשו תצהיר עדות ראשית של בעליה ומנהלה מר עמי פרטוש (להלן: "מר
22 פרטוש"); תצהירו של ב"כ התובעת עו"ד חובב ביטון (להלן: "עו"ד ביטון"); וחוו"ד של
23 רו"ח יהודה ברלב (להלן: "רו"ח ברלב").
24 מטעם הנתבעת הוגשו תצהירו של הנתבע ותצהירו של הבעלים והמנהל של סול אור השקעות
25 בע"מ, מר דוד אורון (להלן: "מר אורון").
26 12. לאחר 3 ישיבות הוכחות במסגרתן נחקרו המצהירים על תצהיריהם, הגישו הצדדים את
27 סיכומיהם בכתב.

דיון והכרעה

- 28
29 13. לאחר שעיינתי בכתבי הטענות ובחנתי את הראיות ואת העדויות שנשמעו לפני, הגעתי לכלל
30 מסקנה כי דין התביעה להתקבל.
31

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

14. נטל השכנוע הוא "החובה העיקרית במשפט" כאשר אי עמידה בנטל פירושה דחיית טענותיו של מי שהנטל מוטל עליו (רע"א 3646/98 כ.ו.ע. לבניין בע"מ נ' מנהל מס ערך מוסף, פ"ד נז(4) 891, 897), כאשר "התשובה אם הנטל הורם או לא...טעונה הערכת הראיות של התובע מבחינת מהימנותן ומשקלן ובהתחשב עם הראיות הנגדיות שהביא הנתבע (אם הביא) לעניין זה" (ע"א 941/05 אגודת הכורים נ' חברת הכרם, פ"ד סא(3) 350).

15. לאחר ששמעתי את העדים והתרשמתי מהם, ולאחר עיון בראיות שהוצגו בפניי הגעתי למסקנה כי עלה בידי התובעת להוכיח את גרסתה לפיה הוטעתה על ידי הנתבע והוצג בפניה מצג שווא שהביאה לחתום על עסקת ההלוואה. במסגרת זו קיבלתי את טענות התובעת לתחולתה של עוולת הרשלנות בענייננו, על פי סעיף 35 לפקודת הנזיקין. כמו כן התרשמתי לתחולתו של סעיף 12 לחוק החוזים ולפיו התנהג הנתבע /שלא בתום לב במהלך המו"מ עם התובעת כאשר גם בגין תחולתו של סעיף זה זכאית התובעת לשיפוי בגין נזקיה.

אחריות נושאי משרה בתאגיד – הפן המשפטי

16. השאלה המשפטית המתעוררת בתיק זה הינה אחריותם האישית של נושאי משרה בתאגיד לפעולות שעשו במסגרת תפקידם. בענייננו נטען למספר עוולות או מעשים לא כשרים שביצע הנתבע כנטען במסגרת תפקידו בחברה בה הועסק כנושא משרה בכיר של סמנכ"ל כספים – חוסר תום לב בניהול מו"מ; תרמית; רשלנות; ועשית עושר שלא במשפט.

17. שאלת אחריותם האישית של נושאי משרה נדונה לא אחת בפסיקה.

18. ראשית, גם בנוגע לנושאי משרה בתאגיד חל עקרון היסוד של האחריות האישית, קרי ניתן בהחלט להפריד בין אחריותו של האורגן או נושא המשרה לאחריותו של התאגיד:

"אורגן ותאגיד עשויים לחוב שניהם בגין מעשה נזיקין של האורגן. האורגן אחראי אישית למעשיו הוא והתאגיד אחראי אישית למעשה האורגן" (ע"א 324/82 עיריית בני-ברק ואח' נ' רוטברד, פ"ד מה(4) 102)

כמו כן אין המדובר במודל אשר מתנגש במודל הרמת המסך אלא המדובר במערכת נורמות שונה לגמרי:

"אחריות אישית הינה תופעה נורמטיבית שונה בתכלית מהרמת מסך ההתאגדות של החברה. אחריות אישית פירושה הטלת חבות על האורגן עצמו, באופן אישי, בשל פעולותיו. ענייננו באחריות אישית בדיני הנזיקין... הרמת מסך היא תרופה. מהותה של התרופה - התעלמות מהאישיות המשפטית של החברה ויצירת קשר משפטי ישיר בין צד שלישי לבין בעלי המניות בחברה" (ע"א 407/89 צוק אור בע"מ נ' קאר סקיריטי בע"מ, פ"ד מח(5) 661, 700 - הנשיא שמגר).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1
2 היותו של אדם אורגן או נושא משרה בתאגיד אינה מקנה לו חסינות מפני מעשים או עוולות
3 שביצע במסגרת תפקידו ואחריותו נבחנת על פי הכללים הנדרשים בפקודת הנזיקין, כאמור
4 בע"א 725/78 בריטיש קנדיאן בילדרס נ' אורן, פ"ד לה (4) 253:
- 5 "היותו של פלוני בין השאר אורגן של חברה אינו מקנה לו חסינות
6 בנזיקין, ואין הוא יכול להסתתר מאחורי אישיותה המשפטית של
7 חברה, מקום שנקבע, כי מעשה נזיקין זה או אחר בוצע על-ידי.
8 השאלה שיש לשאול היא, אם התמלאו היסודות, הנדרשים
9 לקיומה של אחת העוולות, המנויות ב**פקודת הנזיקין** [נוסח חדש],
10 ואם התשובה היא חיובית, תוטל אחרות אישית על האדם,
11 שממעשיו או ממחדליו עולים היסודות המרכיבים עולה אזרחית
12 פלונית.
13
- 14 הרציונל לכך הוא פשוט, כאמור בע"א 407/89 צוק אור נ' קאר סקיריטי, פ"ד מח (5) 661:
- 15 "מוסכם כי יש להם לדיני הנזיקין מטרות של צדק והגינות ומטרות
16 של יעילות כלכלית. שיטתנו מקנה משקל מיוחד למטרות הצדק
17 וההגינות. בין מטרות אלו מצוי עקרון האשם. אדם אשר נושא
18 באשם, היינו שביצע עוולה, חייב לשאת בתוצאות הנובעות מעוולה
19 זו. תוצאה זו משתלבת עם עקרון ההרתעה היעילה. אם אורגן (או
20 כל גוף אחר בחברה ידע כי האחריות תוטל על החברה בלבד, הרי
21 שהאפקטיביות של האחריות הנזיקית על הפרט תפחת. האחריות
22 האישית מקדמת את רצוננו להעניק פיצוי לניזוק במקרה שהחברה
23 אינה מסוגלת לקיים את חיוב הפיצוי הנזיקי."
24
- 25 עוד נקבע כי אין נפקא מינה אם הפעולות מבוצעות לשם תועלתו האישית של אותו נושא
26 משרה אלא לשם תועלתה של החברה (ע"א 4114/90 בן שושן נ' כריכיה קואופרטיבית בע"מ,
27 פ"ד מח (1) 415).
- 28
- 29 עם זאת, במישור הנזיקי קבעה הפסיקה סייגים לתחולת החבות האישית. זאת, בשל החשש
30 שהטלת אחריות אישית תוביל לחתירה תחת ההגדרה של האישיות המשפטית הנפרדת של
31 החברה. באותם מקרים שבהם הוטלה אחריות אישית ישירה מכוח עוולה נזיקית, הודגש כי
32 מדובר "בנסיבות מיוחדות". כך, בע"א 2792/03 יצהרי נ' טל אימפורט (מוצרי היער) בע"מ
33 (פורסם בנבו) (להלן: "עניין יצהרי"), הודגש כי האחריות האישית תוטל במקום שבו
34 "התנהגותו העסקית של המערער (האורגן – ע.ב.) חרגה באופן משמעותי ממתחם הסיכונים
35 העסקיים הסבירים ואינה ראויה להגנה".
- 36 ובע"א 4612/95 מתתיהו נ' שטיל, פ"ד נא (4) 769 (1997) (להלן: "עניין מתתיהו") נאמר כי
37 מנהלי החברה ייצאו אחראים באופן אישי לנזק רק במקום בו בוססה: "מערכת נתונים
38 החורגת מגדר פעילותו הרגילה והשגרתית של נושא משרה בחברה" (שם, בעמ' 792).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

21. באשר לשאלה אימתי תוטל חבות אישית על נושא משרה כלפי צד שלישי במסגרת התקשרות חוזית של התאגיד עימו נאמר בעניין מתתיהו:

"המדובר בשאלה סבוכה, אשר עשויה לעורר שיקולי מדיניות הפועלים בכיוונים מנוגדים. מצד אחד, יש לכבד את הבחירה החוזית של הצדדים להתקשרות....

מצד שני, במקרים מסויימים עשויים להתעורר שיקולי מדיניות הפועלים בכיוון של הטלת אחריות אישית - למשל, כאשר נושא המשרה הופקד באופן אישי על ידי התאגיד על הגנתו של אדם, ולאותו אדם נגרמו נזקי גוף "

בע"א 407/89 צוק אור נ' קאר סקויריטי הנ"ל נעשתה האבחנה בין אחריות אישית בנוזיקין לבין אחריות אישית חוזית, כאשר לגישתו של השופט שמגר, ההבדל בין השתיים הוא יכולת הבחירה של הנושה החוזי:

"האחריות החוזית מבוססת על חבות רצונית. הנושה החוזי הוא נושה רצוני. אין אדם נכפה, בדרך כלל, להתקשרות חוזית עם חברה. האחריות הנזיקית נכפית על המזיק הר כגיגית. היא איננה מבוססת על פעולה רצונית של הניזוק. הנושה הנזיקי איננו נושה רצוני. הוא מוצא עצמו מול חברה. הנושה החוזי של החברה יכול לבחור בין מסלול של התקשרות חוזית עם החברה בלבד לבין מסלול של התקשרות חוזית עם החברה ובעלי השליטה בה."

לאור ההבדלים הנ"ל נקבע בע"א 10385/02 דן מכנס ואח' נ' ריג'נט השקעות בע"מ ואח', פ"ד נח(2) 53:

"להטלת חבות אישית על המנהל אין די להיווכח כי נורמת תום-הלב – המכתיבה רמת התנהגות אובייקטיבית – הופרה, אלא יש להראות שעל המנהל רובץ אשם אישי (סובייקטיבי) למעשים או למחדלים שיש בהם משום ביצוע עוולה או הפרת חובה חוקית."

ובע"א 3807/12 מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ נ' שמואל שמעון (פורסם בנבו) נאמר עוד בעניין אבחנה זו:

"כאשר תובע שכרת חוזה עם חברה מגיש תביעה כנגד החברה ומצרף לתביעה גם אורגן או נושא משרה בה – ובמסגרתה טוען כי החברה הפרה את החוזה עימו, ובנוסף טוען כי יש הצדקה להטיל אחריות אישית בגין אותה הפרה לא רק על החברה עצמה אלא גם על האורגן או נושא המשרה בחברה בהתאם לעיקרון תום הלב – עליו להוכיח כי מדובר במקרה חריג שמצדיק נקיטה בצעד שכזה, דהיינו מקרה שנופל בגדר אותם "מקרים נדירים דוגמת תרמית"

22. לכן, לתובע המגיש תביעה כנגד אורגן או נושא משרה בגין הפרת חוזה שנחתם עימו על ידי החברה, היכולת לפעול בשני מסלולים אפשריים: המסלול הנזיקי או המסלול החוזי. עם

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 זאת, עליו להעדיף תחילה את המישור הנזיקי, כאמור בע"א 313/08 עזמי נשאיבי ואח' נ'
2 איהאב רינראוי ואח' (פורסם בנבו):

3 "נוכח העובדה שהמשיבים במקרה דנן אינם נושים חוזיים בלבד,
4 אלא גם נושים נזיקיים, יש להטיל על המערערים אחריות אישית
5 מכוח דיני הנזיקין ואילו את השימוש בהטלת חיוב חוזי על אורגנים
6 או נושאי משרה בחברה בגין הפרת חוזה של החברה עצמה, יש
7 לשמור למקרים חריגים ותוך הקפדה על העיקרון לפיו ככלל אין
8 אורגן או נושא משרה בחברה נושא באחריות אישית בגין הפרת חוזה
9 בין מאן דהוא לבין החברה, כאשר האורגן או נושא המשרה אינו צד
10 להתקשרות..."

11
12 23. לאור המצב המשפטי הנ"ל אבחן את הנושא שבפניי.

החברות בקבוצת סולאור

13
14
15 24. חברת סולאור החזקות שההלוואה נשוא התביעה ניתנה לה היא חלק מ"קבוצת סולאור",
16 אשכול חברות המורכב מחברות אם וחברות בנות שהיו בבעלותו של מר דוד אורון.

17
18 25. על פי התרשים ת/1 שהוגש לבית המשפט המתאר את מערך החברות והאחזקות בהן עולה כי
19 קבוצת סולאור מורכבת מ – 2 חברות אם עיקריות, סולאור השקעות וסולאור החזקות.
20 סולאור השקעות מחזיקה במניות הרוב של מספר חברות בנות כגון: "יעד נדל"ן ירושלים"
21 ו"טריטק טיהור שפכים" בהן גם חברת התכופ, העומדת במרכז של התביעה יחד עם סולאור
22 השקעות. חברת סולאור החזקות מחזיקה במניותיהן של מספר חברות בנות בהן סולאור
23 תעשיות (המחולקת עצמה למספר חברות נוספות), פאולה מזון אורגני ועוד.

תפקידו של הנתבע בחברות הנ"ל

24
25
26 26. בכתב ההגנה טוען הנתבע כי "באופן פורמלי" שימש כסמנכ"ל כספים של חברת התכופ בע"מ
27 בהיקף משרה של 50% וקיבל שכר מחברה זו. כמו כן נתן שירותי ניהול ובאופן "לא פורמלי"
28 שימש כסמנכ"ל כספים של חברת סולאור השקעות בהיקף משרה של 50% כאשר שכרו שולם
29 על ידי חברת סולאור אחזקות. הנתבע הדגיש כי לא שימש כאורגן ונושא משרה בחברת
30 סולאור השקעות (סעיף 4 לכתב ההגנה).

31 גם בחקירתו הנגדית ניסה הנתבע להרחיק עצמו ככל הניתן מסולאור השקעות לה ניתנה
32 ההלוואה והתעקש כי לא היה מוגדר כנושא משרה בה, ובכלל מעולם לא הוגדר כסמנכ"ל
33 כספים במי מחברות סולאור; זאת, למרות שאישר כי נתן לחברה שירותי ניהול ואף שימש
34 כמורשה חתימה בחברת סולאור השקעות לשם נטילת ההלוואה (עמוד 44 שורות 1 – 3, 4 –
35 6, 11 – 13); ואישר כי 50% מזמנו שהה בסולאור והכיר את המצב ופעילות החברות (עמוד 45
36 שורה 29). בנסיבותיו להרחיק עצמו ככל הניתן מתפקידו בחברת סולאור השקעות הסתבך
37 וסתר עצמו שכן מחד טען כי את "תשואותיו הניהוליות" (וגם מחצית משכרו) ביטא בחברת

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 סולאור אחזקות וכמה שורות לאחר מכן טען כי לא היה אורגן רשום בחברה זו (עמוד 44
- 2 שורות 8 – 9). עוד בחקירתו הנגדית ייחס לעצמו מעמד בכיר (עמוד 48 שורות 17 – 18):
- 3 "הייתי שר החוץ של הקבוצה".
- 4
- 5 27. מר פרטוש מנגד מציג את מעמדו של הנתבע בחברה באור שונה לחלוטין. לטענתו הנתבע הוא
- 6 אורגן ונושא משרה בכירה של סמנכ"ל בעל זכות חתימה בחברת סולאור השקעות וסמנכ"ל
- 7 כספים בחברת התכוף (סעיף 5 לתצהירו). עוד הוא טוען כי במסגרת המגעים ביניהם ראה בו
- 8 אורגן ובעל סמכא לאור בקיאותו לכאורה במצבן הכספי של החברות בקבוצת סולאור (סעיף
- 9 22 לתצהיר).
- 10 בחקירתו הנגדית טען מר פרטוש כי הנתבע נהג והיה במעמד כל יכול בחברה, "כבעל מכולת
- 11 שלו והוא עושה מה שהוא רוצה" (עמוד 29 שורות 10 - 11), "איש כספים וכל יכול
- 12 בחברה" (עמוד 29 שורה 24), "לפי ההתנהגות והניהול והמנהיגות וההחלטות שלו שם שעל
- 13 פי ישק דבר" (עמוד 29 שורה 26)
- 14
- 15 28. גם בעדותו של מר אורון יש כדי לתמוך בעדותו של מר פרטוש בנוגע למעמדו של הנתבע
- 16 בקבוצת חברות סולאור. מר אורון טען כי כבר כשרכש את החברות הנתבע שימש כסמנכ"ל
- 17 כספים (עמוד 35 שורות 14 – 15); חרף הרשעתו בדין במסגרת תפקידו עת היתה חברת התכוף
- 18 בבעלותם של אחרים היה לו חשוב שהנתבע ימשיך בתפקידו כמנהל כספים לאור ניסיונו
- 19 (עמוד 42 שורות 30 – 31); עוד טען כי חרף היותו סמנכ"ל כספים של התכוף, יעץ לו הנתבע
- 20 וסייע לו מאוד בשאר חברותיו לאור הבקיאות שלו (עמוד 33 שורות 20 – 30); עוד אישר מר
- 21 אורון כי הנתבע היה זה אשר ניהל את כל המגעים בשם החברות עם התובעת לשם מתן
- 22 ההלוואה.
- 23
- 24 29. על כן, התרשמתי כי הנתבע שימש בחברות קבוצת סולאור כולן במעמד בכיר ביותר. הנתבע,
- 25 שקיבל שכרו מחברת התכוף וחברת סולאור החזקות, ושימש כסמנכ"ל כספים בתכוף ונתן
- 26 שירותי ייעוץ משמעותיים ושירותים כספיים אחרים לשאר חברות קבוצת סולאור, שימש
- 27 בחברות אלו כ"מביא והמוציא". הנתבע היה בעל ותק רב בחברת התכוף ובשאר החברות
- 28 והכיר היטב את מאזניהן ומצבן הכספי וראה עצמו מוסמך לתת מידע על כלל חברות קבוצת
- 29 סולאור (עמוד 48 שורות 10 – 12). עוד ציין כי "חלק מרכזי" בעבודתו, היה גיוס כספים (עמוד
- 30 53 שורות 28 – 29). מכוח מעמדו היה גם איש אמונו של בעלי החברות מר דוד אורון וכפי
- 31 שעלה מעדותו של מר אורון הנתבע הוא זה שביצע את כל המהלכים מול התובעת ומול שאר
- 32 הגופים לשם העמדת ההלוואה, לרבות שימוש כבעל זכות חתימה בחברת סולאור השקעות
- 33 (בה לא היה לו לכאורה שום מעמד) במסגרת עסקת ההלוואה.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 בנוסף, מהותית אין משמעות לעובדה שלוקחת ההלוואה הפורמלית היתה סולאור השקעות
 2 ולא סולאור החזקות (ולאור זאת לשיטת הנתבע אין לו כל אחריות שכן לא היה בה אורגן).
 3 למעשה, היתה ההלוואה מיועדת לחברת התכוף בה שלטה סולאור השקעות (ובה אף שימש
 4 הנתבע כתיאורו כסמנכ"ל כספים), כפי שתיאר זאת הנתבע בחקירתו הנגדית (עמוד 45 שורות
 5 32 - 36; עמוד 46 שורות 1 - 2):
- 6 "כל ההלוואה מול סולאור השקעות היא טכנית. מי שהחזיק את המניות של התכוף
 7 שנסחרה בבורסה זה סולאור השקעות. הסיבה היחידה שההלוואה הייתה מול סולאור
 8 השקעות היא שהיא החזיקה את המניות של התכוף."
 9
- 10 30. הנתבע אמנם ניסה להרחיק עצמו ולטשטש בחקירתו הנגדית את מעמדו בחברות קבוצת
 11 סולאור אולם במסגרת נסיונו זה נקלע לסתירה. ככלל, עדותו הותירה עלי רושם חמקמק
 12 ושלילי. התרשמתי כי יכולתו הורבלית הינה ברמה גבוהה והוא בעל יכולת שכנוע לא מבוטלת
 13 אותה הוא מתבל במספרים לרוב המצביעים על בקיאות לכאורה, אולם אלו התבררו בהמשך
 14 כלא מדויקים לחלוטין, בלשון המעטה. כך אף התנהל בחקירתו הנגדית לפני.
 15
- 16 31. לטעמי ולמרות נסיונו למנוע הגדרתו ככזה, הנתבע שימש כאורגן בחברת סולאור השקעות
 17 והתכוף, או לכל הפחות נושא משרה בכיר בחברות אלו:
- 18 "...גוף או נושא משרה בכיר בתאגיד (אסיפה כללית של בעלי
 19 המניות, דירקטוריון, דירקטור, מנהל כללי, מנהל עסקים) יהיו
 20 בוודאי אורגן של התאגיד. אך גם נושא משרה שאינו בכיר עשוי
 21 להיחשב כאורגן התאגיד, וזאת אם על-פי מסמכי התאגיד או על-
 22 פי מקור נורמטיבי אחר רואים את פעולתם ומחשבתם כפעולת
 23 התאגיד עצמו".
- 24 (ע"פ 3027/90 חברת מודיעים בינוי ופיתוח בע"מ נ' מדינת ישראל
 25 [9], בעמ' 382).
- 26
- 27 ברור כי הנתבע עונה להגדרות אלו לאור מעמדו ותפקידו המרכזי בחברות, היותו בעל זכות
 28 חתימה לשם לקיחת ההלוואה ופעילותו בשמן של החברות כמגייס כספים וכמי שמבצע את
 29 כל המהלכים מול המלווים בשם החברות וידיעתו לאשורו את המצב הכספי של החברות
 30 בקבוצה.
 31
- 32 **המגעים שהביאו לחתימת העסקה**
- 33 32. הצדדים אינם חלוקים באשר להליך הכרונולוגי בקווים כלליים שהביא לעסקה: המגעים בין
 34 מר פרטוש לנתבע וניהול המו"מ ביניהם אשר לאור התערבותו של ב"כ הנתבע עו"ד חובב
 35 ביטון שהתנגד לעסקה, הופסק; וחיידושו לאחר מכן ביתר שאת תוך חתימה של הסכם
 36 ההלוואה בפרק זמן של מסי ימים מחידוש המגעים.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 המחלוקת בין הצדדים מתמקדת באופי וטיב היחסים בין הנתבע למר פרטוש עובר למגעים
 2 לחתימת העסקה, היוזמה למגעים ואופי ניהולם.
 3
- 4 באשר לאופי היחסים בין הצדדים טען למר פרטוש בכתב התביעה ובתצהיר עדותו הראשית .33
 5 כי לאור היותו ספק שירותים לחברות סולאור טיפל מול הנתבע במגעים פיננסיים הכרוכים
 6 בעסקאות, ולאור הממשק והמגע הישיר ביניהם נרקמו קשרי ידידות.
 7 הנתבע מנגד טוען בכתב ההגנה ובתצהירו כי הכיר את הנתבע כמי שנתן לתכוף שירותים
 8 עסקיים כאשר ביקר במשרדי התכוף ובין היתר במשרדו של הנתבע.
 9 בחקירתו הנגדית חזר למר פרטוש על טענותיו וכאשר נשאל האם נפגש עם הנתבע מחוץ
 10 לשעות העבודה במסגרת קשרי הידידות ביניהם השיב (עמוד 24 שורה 10):
 11 **"לא זוכר. אבל ישבנו לא מעט במשרדו בפגישות כאלו ואחרות ולא דיברנו רק על עבודה."**
 12 הנתבע טען כי הכיר את מר פרטוש כספק ההסעות של חברת התכוף, ולטענתו שיחותיו עם
 13 מר פרטוש לא היו שונות מהשיחות שניהל עם שאר הספקים (עמוד 45 שורה 11):
 14 **"מדי פעם גם היה נכנס, שותה קפה, מדברים. היו שיחות כאלה עם הרבה ספקים"**
 15
- 16 חרף האמור בכתבי הטענות, אין הבדל רב בין שתי גרסאות אלו. נטל ההוכחה בעניין זה מוטל .34
 17 על התובעת ומר פרטוש לא הביא כל ראיה לכך שנקשרו בין הצדדים קשרי ידידות מיוחדים.
 18 מהראיות שהובאו בפניי אני מסיק כי המדובר בהיכרות על בסיס קשריו העסקיים של מר
 19 פרטוש עם חברת התכוף בה עבד הנתבע כאשר הנתבע מתוקף תפקידו כסמנכ"ל כספים היה
 20 בקשרים דומים עם שאר ספקי החברה.
 21
- 22 באשר למגעים לחתימת העסקה, אלו החלו לטענת התובעת בעקבות פניה יזומה של הנתבע .35
 23 אל מר פרטוש על מנת לעניין אותו בעסקת ההלוואה (סעיף 9 לתצהיר עדותו הראשית).
 24 לדברי מר פרטוש, הנתבע הציג בפניו נתונים על מצב החברות בקבוצת סולאור מנת לשכנעו
 25 בעניין עסקת ההלוואה. התקיימו מספר פגישות ביניהם בעניין זה במהלך התפאר הנתבע
 26 במצבן היציב של חברות קבוצת סולאור ובאשר לרווח האדיר שיגרפו במסגרת העסקאות
 27 וההזמנות עם לקוחות רבים של חברות הקבוצה. לטענת מר פרטוש מצגות אלו לוו בעזרים
 28 חזותיים ובמאזני החברות לרבות תזרים מזומנים, רווח והפסד שלוו בהסברים של הנתבע
 29 אשר הציג את הפרוייקטים העתידיים של החברות והרווחים שהן צפויות לגרוף ודחה מראש
 30 כל אפשרות להתפתחות אשר תסכן את החזר ההלוואה (סעיפים 10 – 13 לתצהירו). לטענת
 31 מר פרטוש לאחר מספר פגישות עם הנתבע נפגשו הנתבע ומר פרטוש במשרדו של עו"ד חובב
 32 ביטון, ב"כ התובעת. עו"ד ביטון התנגד לעסקה והמליץ לו לא להתקשר בעסקה אלא בכפוף
 33 למתן בטחונות עמידים וקשיחים (סעיפים 14 – 16 לתצהיר מר פרטוש). משהבין הנתבע כי
 34 בכוונתו של מר פרטוש לאמץ את המלצת ב"כ רמז כי אם לא תינתן ההלוואה תישקל המשך

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 פעילות התובעת כספק של חברת התכוף . ולאחר מכן אף המשיך בנסיונות אינטנסיביים
2 לשכנעו ואת ב"כ לעסקת ההלוואה עד שהבין כי עליו לספק בטוחה והציע לשם כך שיעבוד
3 מניות חברת סולאור השקעות בחברת התכוף.
4
- 5 .36 תצהירו של עו"ד ביטון תומך בגרסה זו כאשר לדבריו התרשם כי מדובר בעסקה מסוכנת
6 והתנגד לה, כאשר הנתבע סירב להשלים עם כך. לדבריו, לאחר שהבהיר כי על הנתבע לספק
7 בטחונות קשיחים לעסקה, התעצבן הנתבע, הטיל דופי בהבנתו של עו"ד ביטון את מצבן
8 הכספי של חברות קבוצת סולאור וטרם עזיבתו את משרדו איים כי אי הסכמתו של פרטוש
9 לעסקה, תביא לשקילת המשך העסקתו בחברת התכוף ועזב את משרדו (סעיפים 7 - 9, 11
10 – 14 לתצהירו של עו"ד ביטון). עו"ד ביטון תומך בתצהירו את טענותיו של מר פרטוש כי
11 הנתבע המשיך להפעיל לחצים ושכנועים אינטנסיביים כליו וכלפי מר פרטוש לאחר אותה
12 פגישה ומספר ימים לאחר הפגישה המדוברת הגיע מר פרטוש למשרדו ועקב לחציו של הנתבע
13 לרבות חששו להפסקת פעילות חברתו בחברת התכוף, הצליח הנתבע לשכנעו להתקשר
14 בעסקת ההלוואה, כאשר בניסיון להפיס את דעתו הועמדה כבטוחה מניות חברת סולאור
15 השקעות בחברת התכוף (סעיפים 15 - 17 לתצהיר עו"ד ביטון). לטענתו של עו"ד ביטון לאורך
16 המו"מ טרח הנתבע לטעון פעם אחר פעם כי הסיכונים בעסקה הם אפסיים לאור מצבם היציב
17 של חברות קבוצת סולאור (סעיף 21 לתצהירו).
18
- 19 .37 בחקירתם הנגדית לא סטו פרטוש ועו"ד ביטון מגרסתם בתצהיריהם. לעניין היוזמה בכניסה
20 לעסקת ההלוואה תיאר מר פרטוש את השתלשלות העניינים (עמוד 24 שורות 21 – 22):
21 "זה התחיל בזה שהוא שאל אותי אם יש לי כסף נזיל אמרתי לו שכן והוא התחיל לספר כל
22 מיני דברים ואז הוא ביקש ממני הלוואה".
23 לעניין הצגת הנתבע את מצבן היציב של החברות והלחץ שלו עליו תיאר מר פרטוש (עמוד 28
24 שורות 1 – 2):
25 "כל העניין שלו היה השכנוע שלו והדבקות שלו במטרה להביא אותי לתת הלוואה. רוב
26 ההחלטה הייתה בחברות שלנו והאמינות שלי כלפיו ובשכנועים שלו שארוויח מזה....סיפר
27 לי והציג לי תמונות של קניון שאמור להיבנות ובשלבי בניה ברומניה או פולין....כל מה
28 שהראה לי, גם הקניון וגם הגרפיקה שהראה לי" (עמוד 26 שורה 22, 24) ... "הוא ניסה
29 להראות הרבה דברים על עץ חברות שלא שווה כלום" (עמוד 27 שורה 5).
30 עו"ד ביטון בחקירתו הנגדית צייר גם הוא תמונה דומה (עמוד 17 שורות 11 – 17):
31 "מגיע אלי אדם שמציג קונצרן חברות שאותו הוא מציג כמצליח מאוד, ומבקש מספק שנותן
32 שירותי הסעה, הלוואה בריבית, יותר נכון דורש. הוצבו נתונים באשר ליכולותיהם
33 הכלכליות של חברות הקבוצה, הוא סיפר לנו על צברי הזמנות ועל עסקה ששינתה את פני
34 החברה, הכל בעל פה. לא הציג פיזית דבר. אני זוכר, אני במחשב כשנכנסנו לאתר של ניירות

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 ערך, שאלתי אם יש מניות ומי מחזיק בהם, ראינו באתר את הנתונים ביחס להון רשום
2 ונתונים כאלה ואחרים. פיזית דוחות כספיים לא הוצגו."
3 באשר לאופן הצגת העובדות על ידי הנתבע ציין עו"ד ביטון בסוף חקירתו הנגדית (עמוד 21
4 שורות 7 – 10):

5 "הוא הציג מצג שאלו חברות שיש בהן הון ויכולת לפרוע את ההתחייבות בשניה. בנקודת
6 זמן זו בוודאי שיכנס כסף. זה היה הגון מצידו אם היה בא ומציג תמונה מלאה בעת לקיחת
7 ההלוואה. הצורה המגמתית שהציג את חוסנן של החברות ומר אורון הוא פשוט הטעה את
8 מרשי.

9 גם בנוגע לכעס שהתעורר בפגישה עם עו"ד ביטון והאיום שהשמיע הנתבע לא התגלעו סתירות
10 בעדותם של עו"ד ביטון ומר פרטוש.

11 מר פרטוש תיאר את הסיטואציה באופן שלהלן (עמוד 27 שורות 13 - 29):
12 "הוא לא המליץ לי לבצע את העסקה, כשהיינו בפגישה איתו הנתבע כעס עליו והתעצבן
13 עליו..... הנתבע אמר בפירוש שהאיש לא מבין כלום ולא יודע כלום ושעורכי דין מה
14 שמעניין אותם זה רק כסף.....אני כמה פעמים אחרי הפגישה הזו, הנתבע איים עלי שאם
15 לא אבצע את העסקה הוא יפסיק את הפעילות שלי בהסעות.....ולאחר מכן עוד פעם ישבנו
16 והנתבע איים עלי שזה שווה לי ולא לדאוג והכל יהיה בסדר ושהוא אחראי אישית ושקח
17 בחשבון שאם זה לא יצא לפועל אנחנו בבעיה עם המשך העבודה שלי עם התכוף"
18 גרסתו של עו"ד ביטון מגבה כאמור גרסה זו:

19 "לפחות פגישה אחת שהייתה אצלי במשרד והוא אפילו גער בי איך יש לי את היכולת
20 והלקוח שלי מבין, זה אפילו גרם לי לויכוח עם הלקוח שלי" (עמוד 17 שורות 4 – 5)..." בפעם
21 הראשונה החלטנו שלא נותנים את ההלוואה, הוא התעצבן והלך(עמוד 18 שורות 7 – 8)..."
22 "זה היה אצלי במשרד, בפעם הראשונה, הוא גער בי שאני לא מבין כלום, שאולי לא נעבוד
23 יחד"....(עמוד 20 שורה 28)

24 מר פרטוש לא נשאל על השתלשלות העניינים בין פיצוץ הפגישה במשרדו של עו"ד ביטון ועד
25 לסיטואציה בה נחתמה עסקת ההלוואה אולם עו"ד ביטון נחקר ביחס לכך ותיאר את
26 הנסיבות בהתאם לתצהירו (עמוד 17 שורות 33 – 36, עמוד 18 שורות 1 – 2):

27 " מהרגע שהגיע אליי הלקוח ואמר כי מר חזוט מפעיל עליו לחצים, הוא החליט לתת לו את
28 ההלוואה, מאותו רגע בהליך בזק הופעל עליי מכבש לחצים ממר חזוט ומהלקוח שלי לערוך
29 את ההסכם במהירות. לא היה זמן מהרגע שהלקוח השתכנע לקחת הלוואה ועד הרגע
30 שהכסף עבר עברו מקסימום 2-3 ימי עסקים."

31
32 גרסתו של הנתבע להשתלשלות האירועים הינה שונה, ובתצהירו קיימת אף סתירה מסוימת. 38

33 לטענתו בתצהירו, לא פנה למר פרטוש בהצעה להשקיע כספים בחברת סולאור השקעות, אלא
34 במסגרת שיחת חולין בינו לבין מר פרטוש עלה עניין רצונה של סולאור בגיוס כספים והנתבע

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 הוא שגילה עניין בדבר. לטענתו, לא היה לו כל עניין בהשקעתה של התובעת ומדובר למעשה
2 במפגש אינטרסים של תשואה גבוהה לכספה של התובעת (סעיף 5 לתצהירו). בסעיף 19א
3 לתצהירו קיימת סתירה בנקודה זו כאשר הוא טוען כי מר פרטוש הוא זה שפנה אליו בעניין
4 השקעה בדרך של הלוואה, קרי המדובר בפניה מכוונת של מר פרטוש ולא בשיחת חולין
5 שהובילה בשלב כלשהו לכך שעלתה אופציית הלוואה. לטענת הנתבע, כל שהציג למר פרטוש
6 הוא מבנה קבוצת חברות סולאור ופעילות כל חברה וכן הוצגו לו מאזנים ונתונים רשמיים
7 של החברות שהופיעו בספרי החברות (סעיף 6א לתצהירו). לדבריו, כל הישיבות שניהל עם
8 מר פרטוש ועו"ד ביטון היו שקטות ורגועות וללא לחץ כאשר הוא לא ניסה לשכנע את מר
9 פרטוש בדבר אלא אך מילא את תפקידו (סעיף 10א – 10ג לתצהירו). הנתבע מכחיש נחרצות
10 את טענת מר פרטוש ועו"ד ביטון כי איים על מר פרטוש בדבר הפסקת ההתקשרות עימו אם
11 לא יסכים לעסקת הלוואה ולטענתו טענת פרטוש כי נתן את הלוואה מתוך חשש שפעילות
12 התובעת תופסק הינה מניפולציה שנולדה לצרכי התביעה (סעיף 19א לתצהירו).
13
- 14 בחקירתו הנגדית סתר הנתבע את עצמו שוב כאשר טען בתחילת עדותו כי היוזמה להלוואה .39
15 היתה של מר פרטוש (עמוד 45 שורות 15 – 18). לעומת זאת בעמוד 46 טען כי: "אני לא יכול
16 לומר מי הציע למי, אני קורא לזה מפגש רצונות" (שורות 7 – 8).
17 בחקירתו הנגדית טען הנתבע כי המידע שהוצג למר פרטוש היה (עמוד 52 שורות 13 – 15):
18 " מסמכי התכוף ועץ החברות. מסמכי התכוף כי זו חברה שמדווחת כל רבעון. סולאור
19 מדווחת פעם בשנה. כל המסמכים של התכוף הוצגו ע"י עורך הדין שלי. המאזנים נמצאים
20 בתיק. אלו הדברים שהוצגו לעמי."
21 אמנם, הנתבע טען בתצהירו כי השיחות עם מר פרטוש ועו"ד ביטון התנהלו על מי מנוחות
22 אולם מחקירתו הנגדית התרשמתי כי לא כך היה, כאשר הנתבע תוך שהחזיק בטענתו כי
23 מעולם לא איים על מר פרטוש אמר (עמוד 46 שורות 34 – 35; עמוד 47 שורות 1 – 2):
24 "אז למה לפטר אותנו? אז מה קרה? לחצתי? צעקתי? מה קרה?"
25
- 26 לאור האמור, עדותם של עו"ד ביטון ומר פרטוש קוהרנטית, לא נסתרה ואני מקבל את .40
27 גרסתם כתואמת יותר את הלך הדברים. למסקנה זו הגעתי לאור התרשמותי מן העדים כמו
28 גם הסתירות בעדותו של הנתבע והתרשמותי הכללית מחקירתו הנגדית.
29 הנתבע היה זה שיזם והעלה את עניין הלוואה. יתרה מזאת, התרשמתי כי לנתבע היה
30 אינטרס ברור לגייס הלוואה מחוץ למערכת הבנקאית, שכן כך הונחה על ידי הבעלים מר דוד
31 אורון (עמוד 46 שורות 12 - 18), שאף איים לפטרו אם לא יעשה כן (עמוד 47 שורות 15 –
32 16).
33 כמו כן התרשמתי כי הנתבע התנהל באגרסיביות ואינטנסיביות תוך הפעלת מסע לחצים על
34 מר פרטוש על מנת להביא לחתימה על הסכם הלוואה. הנתבע הציג בפני מר פרטוש ועו"ד

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 ביטון את עץ החברות ת/1, תיאר את צבר ההזמנות ואף הציג בפניו מאזנים, דו"חות רווח
2 והפסד של החברות וטען באופן עקבי בפני מר פרטוש ועו"ד ביטון כי אין כל סיכון בהלוואה
3 לאור מצבן השפיר של חברות קבוצת סולאור וצבר ההזמנות שלהן. לאור היות התובעת ספק
4 של חברת התכוף, במסגרת התנהלותו הכללית של הנתבע ובהיעדר סתירות בעדויותיהם של
5 עו"ד ביטון ומר פרטוש בנקודה זו, איני מוציא מגדר האפשרות כי הנתבע אף רמז כי אי מתן
6 ההלוואה עלול לפגוע בהמשך ההתקשרות של התובעת עם חברת התכוף.

מצבן הכלכלי של חברות קבוצת סולאור

7
8
9 41. נדבך מרכזי בתביעה על בסיסו נטען כי הנתבע הציג בפני מר פרטוש מצג מטעה ולא נכון, הוא
10 מצבן הכספי של חברת סולאור השקעות וחברת התכוף, שההלוואה נשוא התביעה הוזרמה
11 לקופותיהן. על פי הנטען בכתב התביעה, על אף שמצבן הכלכלי של חברות אלו היה בכי רע
12 והן היו על סף קריסה, כפי שאירע לבסוף לאחר מתן ההלוואה, המצג שהוצג בפני מר פרטוש
13 בדבר מצבן היה שונה בתכלית.

14 לשם תמיכה בטענותיה צירפה התובעת את חוות דעתו של רוא"ח בר לב. מר בר לב בדק את
15 מאזניהן של חברות סולאור השקעות לה ניתנה ההלוואה וחברת התכוף שסולאור השקעות
16 החזיקה במניותיה, ולה יועדה ההלוואה.

17
18 42. לאחר שעיינ במאזן האחרון של חברת סולאור השקעות לפני הקריסה, שמתייחס לשנת 2008
19 הגיע רוא"ח בר לב למסקנה כי לאור הסתייגותו של רואה החשבון שערך את הדו"ח המבוקר
20 של חברת סולאור השקעות, הדו"חות אינם משקפים באופן מהימן את נתוני ההשקעות של
21 החברה, ובפרט סעיף ההשקעות שהינו הנתון החשוב בדו"ח זה – מוצג לפי שיטת העלות אשר
22 אינה מייצגת נכון את השווי האמיתית של השקעות החברה שכן היא מתעלמת מירידת הערך
23 של ההשקעות. לטענת המומחה לו היתה החברה מיישמת את תקן חשבונאות 15 נראה כי
24 מאזן החברה היה מצוי בגירעון העולה על 10,000,000 ולא כפי שהוא מוצג כיום; בנוסף טען,
25 כי אין לחברה נכסים נזילים ובשנת 2008 היתה קופת החברה ריקה; כי מרבית החברות בהן
26 השקיעה החברה היו מצויות בגירעון; כי לחברה התחייבויות הגבוהות מנכסיה ולכן היא
27 בעלת הון עצמי גירעוני; כי סיימה את שנת 2008 עם הפסד של כ – 5,400,000 ₪; וכי החברות
28 המוחזקות שלה תרמו להפסד של כ – 3,800,000 ₪. על כן מציין רוא"ח בר לב כי לאור נתונה
29 הכספיים של החברה שבוקרו בשנת 2010, החברה מצויה בסיכון גבוה ואיתנותה הפיננסית
30 מוטלת בספק רב.

31 בנוסף מציין רוא"ח בר לב כי לחברה שעבודים רבים לתאגידים בנקאיים – אינדיקציה
32 למינופה הגבוה; כי החברה משמשת כערבה להלוואות והתחייבויות רבות של חברת התכוף
33 ואף המירה חוב של התכוף לה בסך 10,000,000 ₪ למניות של חברת התכוף; כי סיכונה גבוה
34 מאוד לאור התלות בתוצאותיה העסקיות של התכוף התלויה בעצמה בלקוח מהותי אחד.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1
- 2 באשר לחברת התכוף בה שלטה חברת סולאור השקעות התבסס רוא"ח בר לב על דו"חותיה .43
- 3 הכספיים האחרונים לשנת 2009 ועל פיהם הגיע למסקנה כי נכסיה משועבדים לבנקים
- 4 ולמחזיקי אג"ח; אין לחברה נכסים שוטפים ונזילותה אפסית; החברה ממונפת בכ – 100% ;
- 5 החברה בעלת לקוח יחיד שפגיעה בהזמנתו עלול למוטט כליל את החברה וכתוצאה מכך גם
- 6 את חברת סולאור השקעות. כמו כן מציין המומחה כי בסמוך לנטילת ההלוואה נחתמו שני
- 7 הסכמים למתן הלוואות לחברת התכוף, אחד לא מומש לבסוף והשני מומש רק בחלקו,
- 8 בתקופה בה ניטלה ההלוואה. ההסכם שנחתם בדצמבר 2009 בין התכוף למשטרת פרו בוטל
- 9 במהלך שנת 2010, מה שהביא לחילוט ערבויות ופגיעה משמעותית בחברה.
- 10
- 11 המומחה מסכם את חוות דעתו במסקנה כי בסוף שנת 2009 היתה חברת סולאור השקעות .44
- 12 מצויה בסיכון גבוה ביותר על גבול חדלות פירעון, כאשר מצבה של החברה במשולב עם מצבה
- 13 של חברת התכוף אשר לרבים מחובותיה ערבה סולאור השקעות, מביאים למסקנה כי כושר
- 14 החזר ההלוואה של החברות היה כמעט אפסי.
- 15 .45 הנתבע מנגד מציג תמונה הפוכה לחלוטין של מצב החברות. לטענתו בתצהירו, חברת סולאור
- 16 השקעות, מטבעה מציגה הפסדים בשלב שההשקעות טרם הבשילו. לדבריו, מתעלם המומחה
- 17 מחברת סולאור אחזקות שהיתה חברה אחות של סולאור השקעות בבעלותו המלאה של מר
- 18 דוד אורון. בנוסף, בסמוך למתן ההלוואה נשוא התביעה ניתנו על ידי גופים בנקאיים וקרנות
- 19 השקעה מסגרות אשראי בסכום של עשרות מיליוני שקלים כאשר הנתונים והמאזנים של
- 20 חברות סולאור והתכוף עמדו בפניהם והם בדקו אותם והגיעו למסקנה כי ההשקעה הני"ל
- 21 בחברות משתלמת כלכלית. ראיה לכך, לטענתו ניתן למצוא בעובדה שבחודש יוני 2009 המיר
- 22 בעל השליטה בחברות מר דוד אורון חוב בסך 10 מיליון ₪ של התכוף לאחת מחברות הקבוצה
- 23 במניות התכוף.
- 24
- 25 ספציפית לגבי החברות הרלוונטיות ולאור חוות דעת רוא"ח בר לב טוען הנתבע כי הדו"ח .46
- 26 הכספי אליו מתייחס בר לב ביחס לחברת סולאור השקעות הינו משנת 2008 ולכן אינו
- 27 רלוונטי, מעבר לעובדה שמדובר בחברת השקעות שהשקעותיה טרם הבשילו. לדבריו, הצגה
- 28 של ההשקעות על פי שיטת העלות ולא שווי שוק בדו"חות הכספיים של החברה מציגה את
- 29 שווי ההשקעה באופן המינימלי בניגוד לטענת רוא"ח בר לב. עוד הוא טוען כי הערת רוא"ח בר
- 30 לב כי סעיף ההשקעות של החברה הוא 99% מובן מאליו לאור מהותה של החברה. כמו כן
- 31 גיוס ההשקעות על ידי החברה נעשה על מנת לממן את הפרוייקטים של חברת התכוף.
- 32
- 33 לגבי חברת התכוף טוען הנתבע כי טענתו של רוא"ח בר לב לפיה היא היתה במועד קבלת .47
- 34 ההלוואה על סף חדלות פירעון הינה שגויה וחסרת אחריות. לטענתו, מתעלם רוא"ח בר לב

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 מהעובדה שהחברה היתה עם צבר הזמנות של 300 מיליון ₪ ורוח צפוי של 60 מיליוני ₪ ולכן
 2 ההפסד שנרשם בספריה בשנת 2008 אינו רלוונטי וטוען כי הדו"ח הכספי של התכופ לרבעון
 3 III של שנת 2009 מצביע על רווח בסך 3 מיליוני ₪. עוד הוא טוען כי צבר ההזמנות של התכופ
 4 הוא הסיבה לגידול בסעיף לקוחות והכנסות לקבל בדוחותיה של חברת התכופ. לטענתו
 5 מתעלם רו"ח בר לב גם מהלוואה בסך 35,000,000 ₪ שניתנה לתכופ על ידי חברת ההשקעות
 6 "אוריגו" במהלך שנת 2010.
- 7
- 8 מוסיף הנתבע וטוען בתצהירו כי רו"ח בר לב מתעלם בחוות דעתו מחברת סולאור אחזקות .48
 9 שמאזנה הוצג אף הוא בפני מר פרטוש טרם מתן ההלוואה. לטענתו המדובר בחברה פעילה
 10 עם הון עצמי של כ- 46 מיליון ₪. הנתבע הגיש תצהיר משלים לשם צירוף מאזנה של סולאור
 11 אחזקות שנערך על ידי רואה החשבון זאב סולומון ששימש רואה החשבון של קבוצת החברות
 12 של סולאור. המדובר במאזן שהוצא ממחשבו של רואה החשבון ואינו מאזן מקורי וחתום.
 13 לתצהיר המשלים צורף מכתבו של רואה החשבון סולומון לפיו לא נמצאו בארכיב דוחות
 14 חתומים של החברה לשנת 2008. לטענתו של הנתבע מאזן זה מחודש 12/2008 מציג הון עצמי
 15 בסך כ- 46 מיליון ₪ ומעיד על עוצמתה של החברה והקבוצה עם צפי לרווחים עצומים.
- 16
- 17 בחקירתו הנגדית הודה רו"ח בר לב כי לא בדק את מצבה של חברת סולאור אחזקות בעת .49
 18 מתן חות דעתו. עם זאת, לאחר שבדק את הדו"חות שהוצגו בפניו במעמד הישיבה התברר כי
 19 מעבר לעובדה שהדו"ח שהוצג אינו חתום (וממילא גם לא מבוקר), באופן שמהימנותו מוטלת
 20 בספק), גם סכום ההון העצמי המופיע בדו"ח (46 מיליון ₪) אינו חזות הכל (עמוד 8 שורות 31
 21 – 35; עמוד 9 שורות 1 – 2):
- 22 "ההון העצמי מתבסס בעיקרו על השקעות של 58 מיליון ₪ שביצעה החברה. מפנה לעמ'
 23 15, 35 מיליון שזו השקעה בחברות מוחזקות ו 22 מיליון מהלוואות. על הלוואות שניתנו הם
 24 קוראים השקעות. מפנה לעמ' לאחר מכן, ה 22 מורכב מ-12 מיליון אלו סכומים שהושקעו
 25 בפרויקט נדלן ברומניה שמשמעותה היא כמו הנחת הכסף על קרן הצבי. היתרה עד ה 22
 26 מיליון זה בעיקר לחברות קשורות, הלוואות בתוך הקבוצה. זה לא יוצא מחוץ לקבוצה. 22
 27 מיליון זה לא סכום שניתן להתפאר בו להשקעה ואני לא בטוח שהוא גם מוצג נכון. בדיעבד
 28 אני גם צודק כי הכסף לא חזר".
- 29 ביחס למשמעות הדוחות המבוקרים של סולאור השקעות שנחתמו בחודש 3/2010 טען
 30 רו"ח בר לב כי הדבר מצביע על כך שלא חל שינוי משמעותי במצבה של חברת סולאור
 31 השקעות משנת 2008 ועד למועד החתימה על הדו"חות (עמוד 11 שורות 14 – 17):
- 32 "כאשר מגישים דו"חות כספים צריך לבדוק אם היו שינויים מהותיים במצב החברה עד
 33 הגשת הדו"ח הכספי עד ליום החתימה עליו. במקרה שלנו הדו"ח הוגש במרץ 2010 ולכן

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 מאחר ולא כתוב שיש איזה שהוא שינוי מהותי עד ליום החתימה, המשמעות היא שאין שום
2 שינוי המצב החברה מדצמבר 2008 עד יום החתימה של מרץ 2010.
3 כמו כן הסביר רו"ח בר לב את משמעות ההסתייגויות בדוחות המבוקרים של חברת סולאור
4 השקעות לשנת 2008 ולכך שהצגת הנתונים בדוחות אינה משקפת את מצב החברה (עמוד 13
5 שורות 9 – 11):
6 "הדוחות הכספיים נערכים ע"י מנהלי החברה ומנהלי החשבונות. אחרי זה בא רואה
7 החשבון ומאשר שהדוחות הכספיים משקפים נכון את מצב החברה. הוא אומר במפורש
8 שההצגה של הדוחות הכספיים לא נכונה. מפנה לסעיף השלישי בחוות דעתו.
9 בנוסף, בחקירתו הסביר רו"ח בר לב מהיכן באה מסקנתו כי חברת סולאור השקעות השקיעה
10 את כספיה בחברות גרעוניות (עמוד 14 שורות 7 – 13) ושלל את הטענה כי המערכת הבנקאית
11 האמינה בחברת סולאור השקעות והזרימה לה מיליוני שקלים (עמוד 14 שורות 16 – 21):
12 " המערכת הבנקאית לא הזרימה 11 מיליון ₪ ב - 2008, היא הורידה את התחייבויות
13 הכספיות שלה ב 1.7 מיליון ₪. בשנת 2008 היא לא הייתה מוכנה לתת, אלא רצתה את הכסף
14 שלה חזרה. היא לא מגדילה את ההשקעה שלה אלא להיפך. בנספח ב' יש את הדוחות
15 הכספיים של סולאור השקעות, מפנה לעמ' של המאזנים, עמ' 4, רואים התחייבויות בהון,
16 אשראי מתאגידים בנקאיים, יש ירידה של 1.7 מיליון ₪ מאשראי של תאגיד בנקאי. יש
17 ירידה יותר גדולה הלאה"
18 גם את טענת הנתבע שבעל החברה האמין בחברותיו ולכן המיר את חוב התכופ לסולאור
19 השקעות במניות התכופ שלל המומחה וטען כי ההסבר לכך אחר לחלוטין (עמוד 15 שורות 5
20 –7):
21 "הפרשנות שלי היא שכשבאו לחברת התכופ וביקשו את הכסף חזרה והיא אמרה שלא
22 יכולה לשלם ולכן הפכו את הכסף למניות. אם חברת התכופ הייתה משלמת לבעל הבית את
23 הכסף הבנקים היו מתנפלים על התכופ".
24 ביחס להלוואה שנטען שניתנה על ידי חברת אוריגו בסך 35 מיליוני ₪ לא הוצגה כל ראיה כי
25 מלוא הסכום שולם. רו"ח בר לב טוען שרק כשליש ממנו שולם על פי חומר שהוצג לו והנתבע
26 לא הציג ראיה כלשהי מצידו. בכל מקרה, המומחה הודה כי אינו יודע מהם שיקוליה של
27 חברת אוריגו אולם הסביר כי אינו רואה עצמו מחוייב לשיקוליה של החברה שאינם בהכרח
28 שיקוליו של הלקוח הפרטי הממוצע (עמוד 15 שורות 16 – 22):
29 "ש: מפנה לסעיף 5 ב' לחוות הדעת, אתה אומר שהיתרה לא הועברה, על סמך מה אתה
30 אומר זאת
31 ת: זה נתון שהיה לי, אין לי אותו כאן. אוריגו זה הסכם שלישי. יש שניים לפניו. אני
32 לא רואה שנתנו עוד 20 מיליון.
33 ש: בהנחה שחברת אוריגו נתנה 35 מיליון ₪, זה לא משנה, מה אתה יודע שהם לא
34 יודעים

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 ת: אני לא יודע מה הם יודעים. השיקולים גם של המערכת הבנקאית הם לא תמיד
 2 שיקוליים כספיים. למערכת הבנקאית יש שיקולים שלא תמיד מוכרת לנו. גם כאן
 3 אני לא יודע מה עמד לנגד עיניה של אוריגו.
 4 ש: מה שעמד בפניך בטוח עמד בפניה
 5 ת: לא בטוח. לגבי התכוף כן, לגבי חברת ההשקעות אני לא בטוח. היא ידעה על סולאור
 6 השקעות? אני לא יודע מה היא ידעה."
 7 את חקירתו הנגדית סיכם המומחה בראייתו את המצב שהביא לעסקת ההלוואה נשוא
 8 התביעה על רקע מצבן המחמיר והולך של חברות קבוצת סולאור (עמוד 16 שורות 15 – 19):
 9 "אני רואה את ההלוואה, אני רואה שהגורמים הבנקאיים לא מוסיפים אשראי לסולאור
 10 השקעות ואז אני רואה שסולאור השקעות הולכת לגורם פרטי לקבלת האשראי. אני רואה
 11 שהנתונים מוצגים לא נכון בדבר ההפסדים כתוצאה מאחזקות של חברות בנות שהן
 12 גרעוניות ולמעלה מ 50% מהשקעות החברה והביצועים של החברה הם בעייתיים."
 13
 14 50. מנגד, חקירתו הנגדית של הנתבע לא שכנעה אותי.
 15 ראשית, הנתבע נחקר על טענתו לאורך כל הדרך כי ראייה למצבן הכספי הטוב של חברות
 16 קבוצת סולאור ניתן למצוא בעובדה שהמערכת הבנקאית הזרימה להן אשראי של מיליוני
 17 שקלים גם בתקופה הסמוכה להלוואה. לכאורה עובדה זו אינה מתיישבת עם נסיונותיה של
 18 חברת סולאור השקעות לגייס כספים מגופים פרטיים ועוד בריבית כה גבוהה. תשובתו לא
 19 שכנעה אותי (עמוד 46 שורות 22 - 23):
 20 " לפעמים כשאתה בפוזיציה מסוימת מול מערכת בנקאית, בהתפתחות כזו עצומה, זה לא
 21 סוד שגם בנקים חוששים לפעמים מצמיחה מואצת אובליגו ישבה מולינו חודשיים
 22 ובדקה אותנו. בנק דיסקונט בדק אותנו חודשיים. בנק איגוד שלח נציגים לפרו. בנק
 23 דיסקונט בדק את החברה הטורקית, לאתר הפיצוצים בדרום הארץ. זה תהליך ולפעמים
 24 צריך לקחת גישורים עד שהבקשה תאושר, והבקשות אושרו. קרן אובליגו נתנה 15 מיליון
 25 ש"ח ובהמשך השנה העמידה עוד 20 מיליון אחרי הבעיות עם הפרואנים. בנק איגוד ובנק
 26 דיסקונט העמידו הלוואות".
 27 לטעמי, גם אם אקבל את הטענה שגופים פיננסיים בדקו את היתכנות ההשקעה בחברת
 28 סולאור השקעות, עדיין אין סביר שבדיקה זו תארוך זמן כה רב. והנכונות של החברה לנסות
 29 לגייס כספים מגורמים חיצוניים בריבית כה משמעותית אינה מעידה על כך שהיא ממילא
 30 אמורה לשיטתה לקבל מימון כרצונה, אלא במצב הדברים המצוי מעידה על מצבה השברירי
 31 באותו רגע. יתרה מכך, טענות הנתבע לא גובו במסמכים, כפי שכבר הוברר, ומרבית הגופים
 32 שנטען כי בדקו את סולאור השקעות לפני ולפנים לא נתנו לה את האשראי שביקשה למעט
 33 קרן אובליגו שנתנה רק חלק קטן מן המימון לו לכאורה התחייבה.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 כמו כן טענתו של הנתבע כי העובדה שסולאור אחזקות הלוותה כספים לסולאור השקעות
2 וחלק מזה בהון עצמי זו עוצמה שהמערכת הבנקאית מאמינה בה (עמוד 55 שורות 1 – 3),
3 אינה סבירה לטעמי. המדובר בהלוואות הניתנות בתוך הקבוצה לחברה גרעונית שהסבירות
4 כי ההלוואה תושב לה נמוכה למדי ואינה יכולה לעורר אמון אלא להיפך.
5
6 51. לאחר בחינת עדויותיהם של רו"ח בר לב והנתבע אני מעדיף את זו של רו"ח בר לב.
7
8 52. אמנם, בעניין מצב החברות יש להזהר מ"חוכמה לאחר מעשה", כאשר ידוע כי חברות קבוצת
9 סולאור קרסו כ – 10 חודשים לאחר מתן ההלוואה. עם זאת, הוצגו מאזנים מהם ניתן ללמוד
10 על מצבן של החברות מבחינה אובייקטיבית ביום נטילת ההלוואה.
11
12 53. המומחה תיאר באופן ברור למדי את מצבן הכספי של החברות התכוף וסולאור השקעות,
13 החברות המרכזיות המעורבות בהלוואה שניטלה על ידי סולאור השקעות. חוות דעת זו
14 הסתמכה על הדו"חות הכספיים של שתי חברות אלו בשנים הרלוונטיות, בהתחשב בתכיפות
15 הדו"חות ובעובדה שאחת החברות התכוף היתה ציבורית והשניה פרטית. טענתו של המומחה
16 לפיה דו"חות סולאור השקעות לשנת 2008 נחתמו בשנת 2010 ולכן הם משקפים את מצב
17 החברה ביום נטילת ההלוואה לא נסתרה. הנתונים המרכזיים בחוות דעת זו הוכחו כנדרש
18 ולא נסתרו בחקירתו הנגדית של המומחה. הדו"ח הכספי המבוקר של סולאור השקעות לווה
19 בהסתייגות ברורה של רואה החשבון של החברה דאז, משרד זאב סולומון ובו הובהר כי
20 הדו"ח הוצג על פי שיטת העלות ולא על בסיס שיטת שווי מאזני, ולפיכך לא נרשמה הפרשה
21 להפסדים בחברות המוחזקות ולא יושם תקן חשבונאות 15, "ירידת ערך נכסים". מסיבה זו
22 הרכיב החשוב ביותר של החברה, סעיף ההשקעות, אינו מוצג באופן הנכון. יתרה מכך, גם על
23 פי דו"חות אלו ניתן להסיק כי מצבה של החברה היה במועד נטילת ההלוואה קשה: רכוש
24 השוטף הסתכם בכמה עשרות אלפי שקלים, לא היו רשומים על שמה פקדונות כלשהם
25 בבנקים וקופתה היתה ריקה. חרף העובדה שהדו"חות המבוקרים לא הוצגו לפי שיטת השווי
26 המאזני, המומחה אף ניתח את מהות השקעותיה של החברה על פי שיטה זו ומצא כי
27 ההשקעות ברובן היו בחברות גרעוניות; ולפיכך, ככל שהיה מתבצע חישוב על פי שיטת השווי
28 המאזני היה פוחת סעיף ההשקעות במחצית מן המופיע בדו"חות ומאזן החברה היה מצוי
29 בגירעון של כ – 10 מיליון ₪, בניגוד למופיע בדו"חות. יתרה מזאת, הוכח כי גם על פי דו"חות
30 רווח והפסד הסתיימה שנת 2008 בהפסד של כ – 5.5 מיליון ₪, כאשר עיקרו כתוצאה מהפסדי
31 החברות המוחזקות על ידי החברה. יתרה מזאת, הוכח כי לחברה שעבודים רבים לתאגידיים
32 בנקאיים; והיא ערבה לרבות מהתחייבויות חברת התכוף בסכומים של עשרות מיליוני
33 שקלים באופן שקיומה שועבד למעשה לצרכיה של חברת התכוף ולחובותיה.
34

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

54. מצבה של חברת התכוף שלה למעשה יועדה ההלוואה היה אף הוא קשה. חברה זו היתה בעלת מצבת מזומנים נמוכה ביותר, לעומת התחייבויותיה, אשר היתה אף היא משועבדת לטובת תאגידים בנקיים. אמנם בחברה זו חל גידול משמעותי של לקוחות חו"ל בשנת 2009 וזאת מהסיבה שדו"חותיה כללו גם את עסקאות פרו וטורקיה כהכנסות; אולם מנגד, חל גידול משמעותי ביותר בסעיף הכנסות לקבל, כפי הנראה הסיבה לכך היתה קשיים בהסכמים הני"ל; הערכה זו מתחזקת נוכח העובדה שבגין הכנסות אלו לא הוצאה חשבונית. יתרה מזאת, כל המלאי של חברת התכוף היה משועבד לטובת תאגידים בנקאיים ואף הפער הקטן בין נכסיה השוטפים של החברה (שכללו אף את עסקאות פרו וטורקיה שהיוו את עיקר הנכסים הני"ל), להתחייבויותיה צפוי היה להיסגר במלואו לאור הקשיים בעסקאות אלו, כפי שצויין, ואף מעבר לכך. כמו כן היתה החברה ממונפת כמעט לחלוטין (ראה חקירתו הנגדית ל הנתבע **בעמוד 46 שורה 12 – 13**) ובעלת שני לקוחות בודדים כאשר זעזוע בלפחות אחת מעסקאות אלו צפוי היה למוטט את החברה (כפי שאירע בפועל).
55. העובדה שמר אורון רכש מניות של חברת התכוף בסכום גדול מתיישב לדעתי עם העובדה שהחברות נכנסו למצב גרעוני באופן שלא ניתן היה לגייס כספים מהמגזר הבנקאי, ולאו דווקא עם ציפייתו הכנה לעליית שער המניות, כפי שנטען.
56. אמנם, המומחה מטעם התובעת לא בדק את מצבה של חברת סולאור אחזקות אשר אינה חלק מחוזה ההלוואה, אינה מצויה בליבת העניינים ואף לא הוכח כי התחייבה או היתה החמצן של חברת סולאור השקעות כפי שטען הנתבע. ביחס לכך לא הובאה כך ראייה. יתרה מזאת, הדו"ח הכספי שלה לא היה מצוי בארכיון של חברה זו וכפי הנראה לא הוצאו לה דוחות מבוקרים. למעשה מה שהוצג היה פלט ממשרדו של רואה החשבון של החברה באותה תקופה שלא ברור מה התוקף או והאמינות של מסמך זה, שכן רואה החשבון לא הוזמן לעדות ללא סיבה מוצדקת ואף לא נעשו מאמצים מספקים על מנת לנסות ולהשיג את הדו"חות המקוריים והמבוקרים מהגופים הרלוונטיים (**עמוד 54 שורות 24 – 34**).
- עם זאת, גם במגבלות האובייקטיביות של מסמך זה נחקר המומחה וציין כי אותו הון עצמי של חברה זו שעליו חזר הנתבע כמנטרה כל פעם שנדרש להוכחה באשר ליציבות קבוצת חברות סולאור, היה מורכב מהשקעות שחלקן הוכחו כלא מוצלחות במיוחד בלשון המעטה כגון עסקת רומניה (**עדותו של הנתבע עמוד 55 שורה 11**) והלוואות בתוך הקבוצה כאשר שאר חברות הקבוצה במצב קשה והסבירות כי יוכלו להשיב הלוואות אלו נמוכה ביותר.
- על כן גם במגבלות אמינות המסמכים והרלוונטיות של חברת סולאור אחזקות, המשענת עליה התבסס הנתבע התבררה כרעועה למדי.
56. בטענת הנתבע, כי הראיה למצבן השפיר של החברות בעת מתן ההלוואה הינה העובדה שהחזירו את קרן ההלוואה לתקופה של 10 חודשים עד לקריסת החברות, אין ממש כאשר

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 הוצגו בפניי ראיות מספקות המלמדות על מצבן של החברות ביום מתן ההלוואה. בנוסף, פרק
2 הזמן שחלף, אינו רב במיוחד; יתרה מכך, נראה כי החברות הצליחו בדרך כלשהי לשרוד עוד
3 זמן מה לאחר מתן ההלוואה עד שקרה הבלתי נמנע ומצבן האובייקטיבי הכריע אותן. על כן
4 פרק הזמן שחלף מאז מתן ההלוואה אינו ברומטר כלשהו למצבן של החברות ואינו מלמד על
5 מאום.

הבטחונות שסופקו לתובעת

6
7
8 52. כאמור, הביטחונות שסופקו לתובעת היו ערבות אישית של מר אורון ו - 1,996,000 מניות
9 של חברת התכוף.

10
11 53. בניגוד לטענת הנתבע, לפיה הערבות שניתנה היתה גלויה ובטוחה, התרשמתי כי לא כך היו
12 פני הדברים.

13
14 54. באשר לערבותו האישית של מר דורון, הוכח מדבריו של מר דורון עצמו כי במועד לקיחת
15 ההלוואה לא היו לו נכסים משל עצמו שכן כולם מושכנו לטובת חברות קבוצת סולאור,
16 לרבות דירה שלו ודירתה של ביתו (עמוד 41 שורות 1 – 12). זאת, שעה שמר אורון התחמק
17 מלתת תשובה ברורה האם יכול היה לקבל הלוואה מהמערכת הבנקאית אשר לדבריו אותה
18 עת בדקה את החברה (עמוד 36 שורות 21 - 24). למעשה, התחייבותו האישית של מר דורון
19 לא היתה שווה מאום למעט ציפייתו להצלחת העסקאות של חברת התכוף (עמוד 35 שורות
20 24 - 26).

21 על כן, הצגתו של מר אורון כאדם אמיד במועד מתן ההלוואה חוטאת לאמת. המדובר באדם
22 שכל נכסיו מושכנו לחברות שהיו בשליטתו אשר היו בעצמן במצב קשה ולא יכולות היו לקחת
23 הלוואה מן המערכת הבנקאית.

24
25 55. ביחס למניות שמושכנו, ערכן היה פועל יוצא של מצב חברת התכוף הקורסת.
26 יתרה מזאת, במסגרת ישיבת ההוכחות הוצג בפני הנתבע ת/6, שהוא מכתבו מיום 22.2.10,
27 מספר ימים עובר לחתימת עסקת ההלוואה המסכם את סכום ההלוואה ואת הבטחונות בדבר
28 1,996,000 מניות. כמו כן צורפה למכתב הודעה על משכון של מניות אלו על ידי גוף אחר
29 כאשר בהודעת המשכון נמחק שמו של המלווה. התברר מדברי הנתבע כי המלווה הינה חברת
30 מרפ חי, אשר הינה חברה להלוואות חוץ בנקאיות (עמוד 49 שורה 29). המחיקה בוצעה על
31 ידי הנתבע עצמו ואף לאחר שנשאל מספר רב של שאלות לרבות על ידי בית המשפט התחמק
32 מלומר מדוע העביר את פרטי המשכון תוך שהוא מוחק את שמו של המלווה. תחת לתת
33 תשובה ברורה הטיל את האחריות לעניין על עו"ד ביטון שלדבריו ידע על השעבוד (עמוד 49
34 שורות 6 – 36; עמוד 50 שורות 1 – 13).

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1
2 56. על כן, הביטחונות שהומצאו היו למעשה משענת קנה רצוף. לא זו בלבד שהערב דוד אורון
3 היה מחוסר יכולת כלכלית אשר כושר החזר שלו התבסס על ציפיה גרידא להתקיימות
4 עסקאות אשר כבר צויין כי במועד מתן ההלוואה היתה קיימת אי וודאות באשר למימושן;
5 ומניות, אשר הינן של חברת התכוף שמצבה אותה עת היה קשה ובעצמן היו מניות משועבדות
6 לחברה חוץ בנקאית אליה נאלצה כפי הנראה חברת התכוף לפנות ולגייס כספים לאחר
7 שיכולתה לגייס כספים מן המערכת הבנקאית נכזבה. נראה כי זה הרקע למחיקת שם המלווה
8 על ידי הנתבע אולם הדברים נשארו עמומים, ביוזמתו של הנתבע.
9

הסתמכותה של התובעת

10
11 57. התובעת טוענת בסיכומיה כי מצגיו של הנתבע הם שהביאו אותו לחתום על עסקת ההלוואה
12 נשוא התביעה. לטענת הנתבעת בסיכומיה מצגיו של הנתבע לא הם שהביאו את התובע לחתום
13 על עסקת ההלוואה אלא הבטחונות שהוצגו לו.
14

15 58. לטעמי טענת הנתבעת אינה משקפת את הלך הדברים ואת העובדות שהוכחו בפניי.
16

17 59. בתצהירו של מר פרטוש נטען כי מצגיו של הנתבע בדבר מצבן של החברות, האמינות ששידר
18 ובקיאותו בעסקיהן של חברות קבוצת סולאור הם ששכנעוהו להסכים לעסקת ההלוואה
19 (סעיף 14 לתצהיר עדותו הראשית). לטענתו ראה את הנתבע כאורגן בר סמכא ובעל כשירות
20 מקצועית לספק לו את הנתונים אודות מצבן של החברות (סעיף 22 לתצהיר עדותו הראשית).
21 אף לאחר שעו"ד ביטון שכנע אותו שלא להכנס לעסקה זו המשיך הנתבע בלחציו ומצגיו
22 ועובדה זו הביאה את מר פרטוש בסופו של דבר להסכים למתן ההלוואה לאחר מתן בטחונות
23 מסויימים, אף כנגד דעתו של עו"ד ביטון (סעיף 20 – 21).

24 בחקירתו הנגדית ניתן למצוא התבטאויות ואמירות רבות המאששות טענה זו (עמוד 26
25 שורה 13; עמוד 27 שורות 23-25; עמוד 28 שורה 21, 28; עמוד 29 שורה 24, 26). בנוסף,
26 טען מר פרטוש כי גם אמינות הבטחונות הוצגה לו על ידי הנתבע (עמוד 29 שורות 2 – 7, 10 –
27 12, 16, 18). את תמציתה של טענת ההסתמכות שלו תיאר מר פרטוש כך (עמוד 28 שורות 1
28 – 3):

29 "כל העניין שלו היה השכנוע שלו והדבקות שלו במטרה להביא אותי לתת הלוואה. רוב
30 ההחלטה הייתה בחברות שלנו והאמינות שלי כלפיו ובשכנועים שלו שארוויח מזה. אם
31 הייתי לרגע יודע שהוא משקר אותי ואני הולך להפסיק את הכסף, גם חצי מיליון רווח לא
32 היה שווה."
33

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

60. גם בתצהירו של מר ביטון, אף שהוא לא זה ששוכנע ממצגיו של הנתבע, ניתן למצוא את הקשר הסיבתי בין מצגיו של הנתבע והכניסה לעסקת ההלוואה (סעיפים 11, 14 - 22). עו"ד ביטון בחקירתו הנגדית לא סטה מן האמור וכאשר נשאל על אפקטיביות שיכנועיו של הנתבע עמד מאחורי גרסתו בתצהירו (עמוד 17 שורות 3 - 5, 11 - 17, 19 - 22, 33 - 35; עמוד 18 שורות 4 - 6, 33 - 34; עמוד 19 שורות 5 - 6); ואף אימת את טענותיו של מר פרטוש כי גם ביחס לבטחונות ניתנו מצגים על ידי הנתבע (עמוד 18 שורות 18 - 22). הנתבע מתבסס בסיכומיו על התבטאות מסויימת של מר ביטון בחקירתו הנגדית בנוגע לתפקידם של הבטחונות בהחלטתו הסופית של מר פרטוש, וטוען כי מהתבטאות זו ניתן להסיק כי מצגיו של הנתבע לא הם ששכנעו את מר פרטוש להכנס לעסקת ההלוואה (עמוד 19 שורות 12 - 13). איני מקבל את הטענה. ראשית, המדובר באמירה בודדת אשר לא ניתן להסיק ממנה לכלל עדותו של עו"ד ביטון; עו"ד ביטון לא היה מושא שכנועיו של הנתבע אלא מר פרטוש ויש לבחון את הסתמכותו שלו; יתרה מזאת, עו"ד ביטון אף ציין כי היה עד לשכנועים והלחצים שהופעלו על ידי הנתבע כלפי מר פרטוש רק פעם אחת במשרדו; בנוסף, התבטאות זו אינה סותרת את מהות טענות הנתבע אלא מדובר בהערכה של מר ביטון מה היו כלל שיקוליו של הנתבע כאשר לקח את ההלוואה; ובנוסף, רכיבי טענותיו של מר פרטוש מצויים גם בהתבטאות זו. על כן, נסיונה של הנתבעת לדלות מסקנה מאמירה בודדת של עו"ד ביטון כאשר כל הראיות מובילות למסקנה אחרת, נידון לכישלון.

בעמוד 21 שורות 5 - 10 נמצא למצוא את סיכום טענותיו של עו"ד ביטון:

"קבוצת החברות שלוותה את אותם כספים, התברר שלא רק שהיא נעדרת את החזות הכספית שמר חזוט הציג, היא נעדרת חוסן פיננסי, היא גרמה לקריסת מערכות. הוא הציג מצג שאלו חברות שיש בהן הון ויכולת לפרוע את ההתחייבות בשניה. בנקודת זמן זו בוודאי שיכנס כסף. זה היה הגון מצידו אם היה בא ומציג תמונה מלאה בעת לקיחת ההלוואה. הצורה המגמתית שהציג את חוסנן של החברות ומר אורון הוא פשוט הטעה את מרשי.

61. על כן אני מקבל את גרסתו של מר פרטוש לפיה מה שהביא להתקשרותו הם מצגיו ולחציו של הנתבע והוא האמין לנתבע לאור היכרותו עימו, יכולת השכנוע שלו, מעמדו, נסיונו ותפקידו בחברות קבוצת סולאור. איני מקבל את הטענה כי הבטחונות הם שהביאו להתקשרות בעסקת ההלוואה, כאשר יש לזכור כי מר פרטוש שוכנע תחילה וגמר בדעתו לבצע את העסקה עובר לדרישת הבטחונות המאוחרת, שהיו אך אקט מעכב להתקשרות בעסקה, כאשר מי שהעלה את הדרישה היה עו"ד ביטון ולא מר פרטוש עצמו. יתרה מכך, כפי שכבר קבעתי גם הביטחונות עצמם, התבררו כמשענת קנה רצוף, כאשר אף הם עצמם לוו במצג שווא נוסף של הנתבע על מנת לשקף להם נופך איכותי, מה שהתברר בסופו של יום כרחוק מן האמת.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

62. לא התרשמתי כי עיסוקו של מר פרטוש הוא "מתן הלוואות" כפי שטוען הנתבע ומשכך אין לקבל את טענתו להסתמכות על מצגיו של הנתבע כאמינה. עצם העובדה שהנתבע, שהוא בעל חברה, הלווה כספים למספר חברים עדיין אינה הופכת אותו למלווה מקצועי שזהו עיסוקו ועל כן איני מקבל את טיעוניו של הנתבע. כמו כן איני מקבל את טענתו של הנתבע כי ראייה לאי ההסתמכות על מצגיו היא אי הכללת אותם מצגים בהסכם ההלוואה, "כפי שנהוג". נוהג כאמור יש להוכיח, והוכחה כאמור לא הובאה; ובכל מקרה, המצגים בוצעו על ידי הנתבע שאינו צד להלוואה ועל כן אין לתמוה על כך שהמצגים אינם מפורטים בהסכם ההלוואה.

סיכום ביניים

63. על כן, תקציר העובדות כפי שהוכחו בפניי הינו כי הנתבע, נושא משרה בחברת סולאור אחזקות אשר בפועל שימש כאיש כספים בכיר בקבוצת סולאור, פנה למר פרטוש שהיה בעליה של התובעת, ספק חיצוני של קבוצת חברות סולאור, עימו יש לו היכרות קודמת וביקש לשכנעו כי ייתן לחברת סולאור השקעות הלוואה בריבית אטרקטיבית ביותר. הנתבע פנה לגייס כספים מחוץ למערכת הבנקאית לבקשתו של בעליהן של החברות מר דוד אורון אשר אותה תקופה התקשה לגייס כספים לשם הפעלתן של החברות, מן הבנקים. מסע השכנועים שהפעיל הנתבע על מר פרטוש היה אגרסיבי ואינטנסיבי ולווה במצגות ונתונים שהוצגו על ידי הנתבע עצמו שהיה מצוי היטב במצבן הכספי של חברות קבוצת סולאור. המצג שהוצג בפני מר פרטוש היה כי מדובר בחברות איתנות המצויות בצמיחה שמצבן הכספי מצויין וברשותן צבר הזמנות של מאות מיליוני שקלים והסיכוי כי החזר ההלוואה יעמוד בסכנה כלשהי הינו אפסי. למעשה מצבן של החברות הרלוונטיות – תכוף וסולאור השקעות היה שונה בתכלית. כל רכושן היה משועבד, הן סבלו מהפסדים כבדים, היו ממונפות בכמעט 100% וקשורות ביניהן במערכת ערבויות והלוואות באופן בו זעזוע, ולו קטן, באחד משני החוזים הכמעט יחידים עליהם חתמה חברת התכוף, יביא למיטוט סופי של החברות. הנתבע, אותו ראה מר פרטוש כבר סמכא, הצליח, באמצעות יכולת השכנוע שלו, אופיו ומצגי השווא שלו, לשכנע את מר פרטוש להתקשר עם חברת סולאור השקעות בעסקת ההלוואה. מר פרטוש התייעץ בעורך דינו אשר התנגד לעסקה לאור הריבית החריגה שהובטחה בה וחשדו כי המצג אינו מהימן. בתחילה שוכנע מר פרטוש על ידי עורך דינו לסרב לעסקה אולם לחציו ושכנועיו של הנתבע לא פסקו ואף לוו בחששו של מר פרטוש, וייתכן אף באיום מרומז של הנתבע כי לו יסרב למתן ההלוואה המשך ההתקשרות בין קבוצת סולאור לתובעת מוטל בספק. לבסוף השתכנע מר פרטוש וכפה על עורך דינו לערוך את העסקה בכפוף לבטחונות שהועמדו על ידי הנתבע בדמות ערבות אישית של בעל החברות שהיה אותה תקופה חסר נכסים כאשר הנתבע יצר בפני מר פרטוש מצג כי מדובר בערבות איכותית ובטוחה; ומניות של חברת התכוף אשר כבר שועבדו קודם לכן לחברת הלוואות חוץ בנקאית. הריבית עבור ההלוואה שולמה לתקופה

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 של 10 חודשים עד שהעסקאות של חברת התכוף בפרו ובטורקיה לא יצאו לפועל מה שהביא
 2 לקריסה סדרתית של כל חברות קבוצת סולאור ולאי החזרת קרן ההלוואה.
 3
 4 כפי שכבר ציינתי, לאור קביעתי כי הנתבע היה נושא משרה בכיר בחברות קבוצת סולאור .64
 5 ולאור ההלכה לפיה נושא משרה בתאגיד אינו חסין מפני תביעה אישית כלפיו בשל עוולות או
 6 מעשים בלתי כשרים שביצע במסגרת עבודתו בתאגיד, יש לבחון האם יש להחיל את עוולות
 7 התרמית והרשלנות, חוסר תום הלב במו"מ ועשיית עושר שלא במשפט בענייננו באופן בו יש
 8 לחייב את הנתבע בגין הנזקים שנגרמו לתובעת.
 9

עולות התרמית

10
11 .65 עולות התרמית בסעיף 56 לפקודת הנזיקין מוגדרת באופן הבא :

12 "תרמית היא הצג כוזב של עובדה, בידיעה שהיא כוזבת או באין אמונה
 13 באמיתותה או מתוך קלות ראש, כשלא איכפת למציג אם אמת היא או כזב,
 14 ובכוונה שהמוטעה על ידי ההיצג יפעל על פיו; אולם אין להגיש תובענה על היצג
 15 כאמור, אלא אם היה מכוון להטעות את התובע, אף הטעה אותו, והתובע פעל
 16 על פיו וסבל על ידי כך נזק ממון".
 17

18 על פי הפסיקה לעולות התרמית חמישה יסודות מצטברים :

- 19 (א) היצג כוזב;
 20 (ב) היעדר אמונה באמיתות ההיצג;
 21 (ג) כוונה שהניצג יוטעה ויפעל בהסתמך על ההיצג;
 22 (ד) פעולת הניצג על יסוד ההיצג;
 23 (ה) נזק ממון שנגרם לניצג עקב ההיצג הכוזב.
 24 (ע"א 115/62 בנק מרכזי קנדה-ישראל נ' אלון, פ"ד טז 1363 (1962); עדה בר-שירה
 25 "התרמית", בתוך דיני הנזיקין – העולות השונות בעריכת גד טדסקי 7, 16 (1995);
 26 ע"א 9057/07 אפל נ' מ"י (פורסם בנבו)
 27

28 מאחר ורמת האשם בעוולה זו שונה בחומרתה מן האשם המיוחס לרשלן הנטל להוכחתה של
 29 העוולה הוא כבד מהנטל הרגיל על פי הדין האזרחי (ע"א 1206/16 חברת יהלומי סמואל
 30 רוזנבאום (1992) בע"מ נ' מ"י (פורסם בנבו); ע"א 359/79 אלחנני נ' רפאל, פ"ד לה (1) 701,
 31 710 (1980); ע"א 475/81 זיקרי נ' "כלל" חברה לביטוח בע"מ, פ"ד מ (1) 589, 605 (1986)).
 32

33 אנתח את התקיימותם של חמישה תנאים מצטברים אלו על פי הכללים שלהלן. .66
 34 היצג כוזב- כאמור, הוכח כי הנתבע מסר למר פרטוש מידע אודות החברות הרלוונטיות
 35 לעסקת ההלוואה שאינו תואם את המצב העובדתי הנכון במועד מתן ההלוואה. התפארות
 36 במצבת הזמנות בסך מאות מיליוני שקלים והצגת מצב החברות כמצוין באופן שההלוואה
 37 נטולת סיכון למעשה אינו מתיישב עם המצב בפועל כפי שהוכח - חברות הגוררות אחריהן
 38 הפסדים כבדים, שכל נכסיהן ממושכנים לבנקים וקופת המזומנים שלהן דלילה ביותר, אם

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 לא קיימת. גם אם חלק מן הנתונים שנמסרו היו נכונים – כגון מצבת הזמנות גדולה, שאר
2 הנתונים באשר למצבן האובייקטיבי של החברות שהיה כאמור בכי רע לא גולה ואף סולף.
3 על פי הפסיקה, גם אי גילוי חלקי של האמת מספק לצורך התקיימותו של ההיצג הכוזב :

4 **"גם אי גילוי, או גילוי חלקי, שנועד למעשה להסתיר חלקים**
5 **מהותיים מן האמת – מהווה היצג כוזב לצורך קיום היסוד**
6 **הראשון בעולת התרמית"**
7 **(ע"א 9057/07 אפל נ' מ"י (פורסם בנבו) (להלן "עניין אפל")**

8 היעדר אמונה באמיתות ההיצג – לעניין פרמטר זה, נדרש :

9 **"כי המציג הציג את ההיצג בידיעה שהוא כוזב, או לכל הפחות בהעדר אמונה באמיתות**
10 **ההיצג".**

11 לעניין זה נאמר בת"א 38870-01-10 אנקום גרופ בע"מ נ' אנגל משאבים ופיתוח בע"מ
12 (פורסם בנבו) על ידי כבוד השופטת ענת ברון :

13 **"הוכחת ה"ידיעה" הינה קו הגבול המפריד לעיתים בין קביעה**
14 **כי עניין לנו בכישלון עסקי גרידא שאינו מקים חבות אישית, לבין**
15 **הקביעה כי מדובר בכוונת מרמה או למצער בעצימת עיניים,**
16 **שמכוחם אף ניתן לחייב באופן אישי את האורגן. הוכחת**
17 **"הידיעה" מצריכה הנחת תשתית עובדתית הולמת ונטל ראיה**
18 **מוגבר המוטל על כתפי התובע מכוח עולת התרמית, מעצם טיבה**
19 **וחומריתה."**

21 לא התרשמתי כי הנתבע לא האמין לחלוטין במצג שהציג וידע שהוא כוזב לחלוטין. הן
22 מעדויותיהם של הנתבע ומר אורון עלה כי היו לשניהם ציפיות מעסקאות טורקיה ופרו
23 ועובדה זו אף מתיישבת עם העובדה שמצגו של הנתבע בעניין ההזמנות מחברת התכוף היה
24 קרוב לאמת. עם זאת, הנתבע ידע כאמור את מצבן הרעוע של החברות על כל חולאיהן ולא
25 גילה זאת למר פרטוש באופן המהווה לכל הפחות עצימת עיניים.

26 כוונה שהניצג יוטעה - בעניין זה נאמר בעניין אפל:

27 **"עולת התרמית היא עוולה הדורשת מצב נפשי של כוונה.**
28 **הדרישה הגלומה ביסוד זה היא שהנתבע לא רק הציג היצג כוזב**
29 **כלשהו, אלא שהוא התכוון לגרום לניצג להאמין באותו מצג**
30 **ולפעול על פיו".**

31
32 נראה כי בענייננו ניתן לקבוע שמתמלא תנאי זה. רצונו של הנתבע, במצגיו, כפי שכבר ציינת, היה להביא לחתימת מר פרטוש להאמין למצג על מנת להביא לחתימת עסקת ההלוואה, כפי שאכן אירע.

35 הניצג הוטעה ופעל על פי ההטעיה -

36 **"יסוד זה, במובחן מקודמו, מתמקד לא במציג, כי אם בניצג**
37 **ובהתנהגותו. נדרש כי יתקיים קשר סיבתי בין כוונת המציג**
38 **להטעות לבין פעולתו של הניצג שהוטעה" (עניין אפל)**

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 כפי שכבר קבעתי קיים קשר ישיר בין מצגיו של הנתבע לבין התקשרותו של מר פרטוש בעסקת
2 ההלוואה. מר פרטוש לא היה עושה כן אלמלא מצגיו של הנתבע והתנהלותו שתוארה לעיל.
3 בהקשר זה אין משמעות לעובדה שהיתה למר פרטוש היכולת, באמצעות בדיקה יותר
4 מעמיקה, לבחון את מצבן האמיתי של חברות קבוצת סולאור, שכן יכולתו של הניצג לגלות
5 את התרמית אינה מקימה הגנה כנגד מרמה (עניין אפל הנ"ל).
6
7 לסיכום עניינה של עוולה זו, בפנינו מקרה גבולי להחלטה של עוולת התרמית. רכיבי ההיצג
8 הכוזב והיער אמונה באמיתותו, גם אם פורמלית עונים לדרישה על פי הפסיקה, הינם ברף
9 התחתון – ההיצג הכוזב כפי שקבעתי לא היה כוזב לחלוטין והיעדר האמונה מסתכמת
10 בעצימת עיניים בלבד, שוב ברף התחתון הנדרש בפסיקה.
11 לעניין זה נאמר בת"א 38870-01-10 אנקום גרופ בע"מ נ' אנגל משאבים ופיתוח בע"מ
12 (פורסם בנבו) על ידי כבוד השופטת ענת ברון:
13 "לצורך חיוב אישי של אורגן בתרמית, אין להסתפק ברמה
14 פחותה מהוכחת כוונת תרמית; ואין די בהבאת ראיה לניהול
15 רשלני, או להתנהגות שאינה בתום לב. כמו כן, חובה להקפיד על
16 הקמת תשתית ראייתית הולמת שתביא לידי ביטוי את תרמיתו
17 של כל אורגן ואורגן. תביעות רבות נדחו תוך כדי קביעה כי הוטחו
18 טענות בעלמא, מבלי שיוכחו יסודות עוולת התרמית".
19
20 על כן, לאור רכיבי העוולה שניתוחם מביא למצב גבולי ולאור נטל הראיה המוגבר הנדרש
21 לתחולתה של התרמית לאור הפן המעין פלילי הכרוך בה, ושמירת החלטה למקרים חריגים
22 מביאה למסקנתי כי הכף נוטה לכיוונו של הנתבע ואין לקבוע כי ביצע עוולת תרמית על פי
23 פקודת הנזיקין.
24
25 **עוולת הרשלנות:**
26 הפסיקה הגדירה את היסודות המצטברים שבקיומם מתגבשת עוולת הרשלנות על פי [סעיף](#)
27 [35 לפקודת הנזיקין \(ע"א 145/80 ועקנין נ' המועצה המקומית בית שמש\)](#)
28
29 קיומה של חובת הזהירות המושגית נקבע על פי השאלה האם מבחינה נורמטיבית יש לקבוע
30 כי סוג מסויים של מזיקים חב חובת זהירות כלפי סוג מסויים של ניזוקים.
31 לעניין חובת הזהירות הקונקרטי, השאלה הנשאלת במסגרת זאת, הינה האם בין המזיק
32 הספציפי לבין הניזוק הספציפי, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, קיימת חובת זהירות
33 קונקרטית בגין הנזק הספציפי שהתרחש (ע"א 3510/99 ולעס נ' אגד אגודה שיתופית
34 לתחבורה בישראל, פ"ד נה (2001) 826, 840 (5)). השאלה היא, אם אדם סביר יכול היה
35 לצפות - בנסיבותיו המיוחדות של המקרה - את התרחשות הנזק, ואם התשובה על כך היא

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 בחיוב, נשאל האם אדם סביר צריך היה, כעניין שבמדיניות, לצפות את התרחשותו של אותו
 2 נזק.
 3 השלב השני בניתוח העוולה הוא הפרת חובת הזהירות כלפי הניזוק, כאשר אחריותו של
 4 המזיק כלפי הניזוק היא לנקוט אמצעי זהירות סבירים למניעת הנזק, ורק אם לא נקט באלה,
 5 מתגבשת אחריותו של המזיק (ע"א 437/87 צחי כהן נ' חברת החשמל לישראל בע"מ, פ"ד
 6 מד(1), 807). סבירותם של אמצעי הזהירות נקבעת על פי אמות מידה אובייקטיביות,
 7 המגולמות באמירה, כי על המזיק לנהוג, כפי שאדם סביר היה נוהג בנסיבות העניין.
 8 השלב האחרון בבחינת העוולה היא בשאלה האם הפרת החובה היא שגרמה לנזק. כפי שפורש
 9 בפסיקה הקשר הסיבתי הנדרש הוא הן קשר סיבתי עובדתי והן קשר סיבתי משפטי (ע"א
 10 576/81 אילן בן שמעון נ' ברדה, פ"ד לח(3), 1). ייעודם של כללי הסיבתיות הוא לקבוע אם
 11 קיימת, מבחינת הדין, זיקה מספקת בין אשמו של המזיק לבין נזק שסבל הניזוק. התקיימות
 12 זיקה זו מקימה את אחריותו של המזיק לנזק ואת זכותו של הניזוק לסעדים הנובעים
 13 מאחריות זו.

14
 15 72. בחינת עוולת הרשלנות במקרה שבפנינו, מאחר ועסקינן בנושא משרה בחברה, מתמקדת
 16 בשאלת חובת הזהירות המושגית והקונקרטית של הנתבע כלפי התובעת. לעניין זה יש ללכת
 17 להלכה שנפסקה בע"א 4612/95 איתמר מתיתיהו ואח' שטיל יהודית ואח', פ"ד נא(4) 769:

18 "לצורך העניין שבפנינו, די שנעמוד על כך, שלצורך גיבושה של
 19 חובת זהירות אישית עצמאית של המנהל, נדרש לבסס מערכת
 20 נתונים החורגת מגדר פעילותו הרגילה והשיגרית של נושא
 21 משרה בחברה.... מבלי למצות, עשויה להיות בהקשר זה
 22 משמעות לנתונים, כמו מומחיות אישית של המנהל בעניין נושא
 23 ההתקשרות, עליה סמך הצד השני להתקשרות (ראו פסק דינו
 24 של בית המשפט האנגלי לערעורים בפרשת *williams v. Natural*
 25 *life* [1997] 1; 131bc) חובות מקצועיות של המנהל, המבוססות
 26 על מיומנות מקצועית שלו - למשל, כרופא, עורך דין או מתכנן
 27 (ראו פסק דינו של בית המשפט הפדרלי המחוזי במדינת
 28 לואיזיאנה בפרשת *avondale* (1977); 434 *Supp* 920F.
 29 *shipyards v. Vessel thomas e. Cuffe* או קיומם של יחסים
 30 מיוחדים בין המנהל לבין הצד השלישי, אשר הביאו לכך שהצד
 31 השלישי נתן במנהל המסויים את אמונו ובטחונו כי המנהל,
 32 באופן אישי, לוקח אחריות כלפי הצד השלישי (ראו פסק הדין של
 33 בית המשפט לערעורים של מדינת מינסוטה בפרשת).
 34 *675N.w . 427Avery v. Solargizer intern* (1988 *minn. App*
 35 *ine* השאלה, על כן, היא האם הניחו המערערים תשתית
 36 עובדתית, ממנה ניתן להסיק כי פעילותם של המנהלים
 37 בהתקשרות האמורה חרגה מפעולתם השיגרית כמנהלים
 38 בחברה, באופן שמטיל עליהם חובת זהירות אישית כלפי
 39 המערערים".

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 אמירה נוספת בעניין זה ניתן למצוא ברע"א 7875/06 אמירה זלץ נ' הכשרת היישוב חברה
2 לביטוח בע"מ (פורסם בנבו) נאמר לעניין זה:

3 "בפסיקה נקבעו נסיבות שונות שבהן ייטה בית המשפט להכיר
4 בחובת הזהירות של מנהלים בחברה. הודגש כי אין מדובר
5 ברשימה סגורה או במבחנים ממצים. לענייננו חשוב להדגיש כי
6 במקום שבו בוססה "מערכת נתונים החורגת מגדר פעילותו
7 הרגילה והשגרתית של נושא משרה בחברה" עשוי בית המשפט
8 לקבוע כי קמה חובת זהירות כאמור (עניין שטיל, עמ' 792). כך
9 גם במקום שבו "התנהגותו העסקית [של האורגן] חרגה באופן
10 משמעותי ממתחם הסיכונים העסקיים ואינה ראויה להגנה"
11

12 נראה כי בענייננו, לאור התנהלותו של הנתבע יש את מלוא ההצדקה לקבוע כי חב בחובת
13 זהירות מושגית וקונקרטיית כלפי התובעת.

14 כפי שכבר צויין, הנתבע נשא בתפקיד בכיר בחברות קבוצת סולאור ותפקידו לא התמצה
15 בהיותו סמנכ"ל כספים בחברת התכופ אלא הוא מילא תפקידי ניהול בכירים בשאר החברות,
16 לרבות היותו כהגדרתו "שר החוץ" של החברות. הנתבע עבד שנים רבות בחברות קבוצת
17 סולאור והכיר את החברות היטב ואת מצבן הכספי. הנתבע ידע במועדים הרלוונטיים למתן
18 ההלוואה כי החברות משוועות להלוואה על מנת לשרוד לאחר שהמגזר הבנקאי לא העניק
19 להן את האשראי הנדרש לשם כך.

20 על רקע נתונים אלו התנהלותו של הנתבע כלפי התובעת חרג מתחום הסיכונים העסקיים
21 הלגיטימיים בכך שהוא זה שאיתר את התובעת, שנתנה כקבלן חיצוני שירותי הסעה לעובדי
22 החברה, עניין אותה במתן הלוואה בחברה תוך שפרש בפניה מצג שווא שתיאר את החברות
23 באופן השונה לחלוטין ממצבן האמיתי, לו היה מודע. הנתבע השתמש בכושר השכנוע שלו
24 שהיה רב ושלף נתונים כאלו ואחרים לעיני התובעת, שממילא לא היתה בעלת ידיעה בדבר
25 מצבה המדוייק של החברה או הבנה במאזניהן של החברות תוך שהוא מפליג בשבחים אודות
26 מצבן הטוב של החברות, רווחיהן הצפויים בעשרות מיליוני שקלים והסיכוי האפסי לקשיים
27 כלשהם בהחזר ההלוואה. גם כאשר נדרשו בטחונות הבטחונות שסיפק הנתבע לתובעת לוו
28 במצג שווא לפיו הערבות האישית היא של בעל השליטה בחברות קבוצת סולאור, שהוא אדם
29 אמיד, היא איכותית ואין כל חשש כי לא יוכל לעמוד בה; זאת, כאשר הוכח כי אותה שעה
30 היה כל רכושו של הבעלים משועבד ולא היו לו נכסים משל עצמו שיוכל באמצעותם לערוב
31 באופן אפקטיבי להלוואה ככל שיידרש; ובאשר למניות של חברת התכופ, חברת בת של
32 מקבלת ההלוואה, המדובר בחברה שמצבה אף הוא היה בכי רע במועד האירועים. הנתבע אף
33 מחק את שמה של נותנת הלוואה קודמת – חברה חוץ בנקאית אשר אף לה שועבדו המניות.
34 התנהלותו של הנתבע היתה אגרסיבית וכוחנית תוך שאיני מוציא מגדר אפשרות כי אף לוותה
35 באיום, גם אם מרומז, כי אי מתן ההלוואה יביא להפסקת ההתקשרות בין התובעת לחברות
36 קבוצת סולאור.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

- 1 היכרותו של מר פרטוש בעלי התובעת את הנתבע, מעמדו בחברה וגישתו לידע המקיף ביותר
2 למצבן של חברות קבוצת סולאור הביאו למתן אמון של מר פרטוש בנתבע ומצגיו ועל כן הוא
3 שוכנע למתן ההלוואה. המדובר במעורבות רציפה ובלעדית של הנתבע לכל אורך הדרך, למן
4 הצעתו לנתבע ועד לחתימת ההלוואה כאשר הנתבע אף חתום על הסכם ההלוואה כמורשה
5 חתימה, צעד שנעשה במיוחד לצורך הלוואה זו. צעדיו של הנתבע נעשו ללא כל מעורבות של
6 גורם חיצוני או נושא משרה אחר בחברה ולו היתה שליטה בלעדית על התנהלות הדברים.
7 חברת סולאור השקעות, מקבלת ההלוואה היוותה בכל התנהלות זו בבחינת שחקנית
8 סטטיסטית בלבד ולמעשה הניהול והאחריות לכל המהלך רוכזו כולם בידיו של הנתבע.
9 על רקע האמור הגעתי למסקנה כי לנתבע שבידיו היה הידע הייחודי למצב החברות ולו מעמד
10 בכיר בהן, אשר השתמש במצגי שווא לשם שכנועו של מנהל התובעת, , חב חובת זהירות
11 מושגית וקונקרטיית לתובעת.
12
- 13 74. כאמור, משהגעתי למסקנה כי הנתבע נושא בחבות זהירות מושגית וקונקרטיית עליי לעבור
14 לשלב הבא בניתוח עוולת הרשלנות והוא הפרתה של חובת הזהירות. לצורך כך עליי לבחון
15 האם יכול היה הנתבע למנוע את הנזק שנגרם לתובעת על ידי נקיטת צעדים סבירים. בעניין
16 זה אין כל קושי מיוחד שכן לו היה הנתבע פורש בפני התובעת את מלוא המידע אודות מצבן
17 האמיתי של החברות ואמינותם של הבטחונות, היה מאפשר לה לקבל החלטה מושכלת האם
18 לתת את ההלוואה לחברת סולאור השקעות תוך לקיחת הסיכון הגלום במצבה הכלכלי הרעוע
19 של החברה, אם לאו.
20
- 21 75. באשר לגרימתו של הנזק, נדרש קיומו של קשר סיבתי עובדתי ומשפטי בין מתן ההלוואה
22 לנזק שנגרם לתובעת. בענייננו קשר כזה הינו ברור שכן אלמלא מצג השווא לא היתה התובעת
23 מקבלת החלטה לחתום על הסכם ההלוואה שהיתה בבחינתה כהנחת כספה על קרן הצבי.
24 התנהלותו של הנתבע שללה ממנה את זכות הבחירה המושכלת והביאה לחתימתה על החוזה,
25 כתוצאה ממנו נגרם לה נזק כלכלי. הנזק נגרם מעצם ההתקשרות בחוזה ההלוואה מול חברה
26 העומדת בפני קריסה, שאכן קרסה.
27
- 28 76. בענייננו לא טען הנתבע לעניין אשמו התורם של מר פרטוש ועל כן איני עומד לדון בכך.
29
- 30 77. בנסיבות אלו הגעתי למסקנה כי הנתבע חב כלפי התובעת מכח עוולת הרשלנות על פי סעיף
31 35 לפקודת הנזיקין.
32
33
34

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

חוסר תום לב במו"מ:

78. על פי סעיף 12 לחוק החוזי:

3 (א) במשא ומתן לקראת כריתתו של חוזה חייב אדם לנהוג בדרך מקובלת
4 ובתום לב.

5 (ב) צד שלא נהג בדרך מקובלת ולא בתום-לב חייב לצד השני פיצויים בעד
6 הנזק שנגרם לו עקב המשא ומתן או עקב כריתת החוזה, והוראות
7 סעיפים 10, 13 ו-14 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה),
8 תשל"א-1970, יחולו בשינויים המחוייבים."
9

10 79. לטענת התובעת הפר הנתבע, כנושא משרה בחברת סולאור את חובת תום הלב המוטלת עליו על
11 פי סעיף 12 לחוק החוזים, במסגרת המגעים והמו"מ עובר לחתימת חוזה ההלוואה בכך שלא
12 סיפק לה את מלוא המידע אודות מצבן האמיתי של החברות הרלוונטיות לעסקת ההלוואה וכן
13 מסר מידע כוזב.

14
15 80. כפי שצויין לעיל, על פי הפסיקה במקרים בהם קמה לתובע עילה על פי פקודת הנזיקין כלפי בעל
16 משרה במקרה בו התקשרה החברה בה הוא מועסק עם צד שלישי, מן הראוי כי יבחר במסלול
17 הנזיקי ולא החוזי. עם זאת, בענייננו הוגשה התביעה גם בעילה זו ועל כן יש לבחון אותה.

18
19 81. החובה לנהוג בתום לב במהלך המו"מ הוגדרה על פי הפסיקה כחובת הגינות המוטלת על הצדדים
20 מבלי לפגוע בדאגה של כל צד לאינטרסים הפרטיים שלו, וזאת לשם הבטחת האינטרס המשותף
21 של הצדדים:

22 "משמעות הדבר הינה כי המנהלים משא ומתן לקראת כריתתו
23 של חוזה והצדדים ליחס החוזי לאחר שהחוזה נכרת יפעלו באופן
24 הוגן ותוך התחשבות בציפיות הסבירות של הצד האחר. תום-הלב
25 אינו מבוסס על הדרישה כי כל צד חייב לדאוג לאינטרסים של
26 זולתו על חשבון הבטחת האינטרס העצמי. תום-הלב מבוסס על
27 ההנחה כי כל צד דואג לאינטרס שלו עצמו, אך הוא עושה כן
28 באופן הוגן תוך הבטחת המשימה המשותפת של הצדדים".

29 (עא 6370/00 קל בנין בע"מ נ' ע.ר.מ רעננה לבניה והשכרה
30 בע"מ, פ"ד נו(3) 289)

31
32 כפי שכבר צויין, הפסיקה אפשרה חיובו האישי של נושא משרה בהפרת חובת תום הלב אולם
33 אין המדובר במשוכה קלה, וזאת לאור ההתנגשות האפשרית עם עקרון האישיות המשפטית
34 הנפרדת של החברה (ע"א 3807/12 מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ נ' שמואל שמעון
35 (פורסם בנבו)
36

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 12-11-4536 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1 במסגרת ע"א 10385/02 דן מכנס ואח' נ' ריג'נט השקעות בע"מ ואח' הוגדר המבחן המאפשר
2 חיובו של נושא משרה באופן אישי בגין הפרת חובת תום הלב בעת ניהול מו"מ כך:

3 "להטלת חבות אישית על המנהל אין די להיווכח כי נורמת תום
4 הלב – המכתיבה רמת התנהגות אובייקטיבית – הופרה, אלא יש
5 להראות שעל המנהל רובץ אשם אישי (סובייקטיבי) למעשים או
6 למחדלים שיש בהם משום ביצוע עוולה או הפרת חובה חוקית".
7 (וגם: ע"א 10362/03 ברזני שירותים ועסקאות בע"מ נ' אחים
8 בן רחמים צפון בעמ'; ע"א 7991/07 שמעון רפאלי נ' שמואל רזין
9 ו – 30 אח')

10
11 ובע"א 3807/12 מרכז העיר אשדוד ק.א בע"מ נ' שמואל שמעון (פורסם בנבו) הוגדר
12 המבחן כך:

13 "מדובר במקרה חריג שמצדיק צעד שכזה, דהיינו מקרה שנופל
14 בגדר אותם מקרים נדירים דוגמת תרמית"
15

16 בע"א 10385/02 דן מכנס ואח' נ' ריג'נט השקעות בע"מ ואח' חוייב נושא המשרה אישית
17 בהפרת חובת תום הלב כאשר:

18 "היה נציגה הפעיל העיקרי (אם לא הבלעדי) של פינת האגם
19 בקיום המגעים עם המשיבים; שנית – ובכך טמון העיקר – כי
20 מכנס היה מעורב באופן ישיר וממשי במעשים ובמחדלים
21 שבעטיים נמצאה פינת האגם אחראית להפרת החובה לנהוג
22 בתום-לב במשא ומתן".

23 בע"א 7991/07 שמעון רפאלי נ' שמואל רזין ו – 30 אח' חוייב נושא המשרה בהפרת חובת
24 תום הלב כאשר הפר את חובת הגילוי המוטלת עליו ולא גילה נתונים חשובים אשר היו
25 עשויים להשפיע באופן ישיר על שיקוליו של הצד המתקשר בעסקה"

26 "חובת תום הלב הטילה על רפאלי וברקת חובה "לגלות לצד
27 השני, כי הנכס אינו שייך עדיין למוכר, או כי לפלוני יש בו זכות
28 כלשהי. מידע זה חשוב הוא למתקשר השני, שכן יש לו השפעה
29 ישירה על שיקוליו, אם להתקשר בחוזה ובאלו תנאים להתקשר
30 בו..... בחובה זו לא עמדו רפאלי וברקת ורובץ עליהם אשם
31 אישי..... הם לא גילו את אוזנם של המשיבים, כי על הפרויקט
32 קיים עיקול, ובכך הפרו את החובה לנהל משא ומתן בתום לב
33 ובדרך המקובלת. מובן הדבר שהמידע אודות העיקול הינו חשוב
34 ביותר לרוכשי הדירות ויש לו השפעה מהותית על שיקוליהם".
35

36 נראה כי אם ניישם את ההלכות הנ"ל בהן בולטים האלמנטים של מרכזיות נושא המשרה
37 בשלב המו"מ לקראת כריתתו של החוזה; והפרת חובת הגילוי על ידו, על ענייננו, קיימת
38 הלימה ברורה. כבר צויין כי הנתבע היה למעשה הצד היחיד עימו היתה התובעת במגעים
39 לקראת שלב חתימת הסכם ההלוואה והאחראי הישיר למצגות אליהן נחשף מנהל
40 התובעת. כמו כן הפר הנתבע את חובת הגילוי המוטלת עליו בכך שלא זו בלבד שלא גילה

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37

את הנתונים המלאים בנוגע למצבה של החברה מולה נכרת ההסכם וכלל החברות בקבוצת סולאור, אלא אף הציג נתונים כוזבים. משקבעתי כי בשל מצב גבולי בלבד לא הוחלה עוולת התרמית, ברור כי מעשיו של הנתבע הינם ברף הגבוה של הפרת חובת תום הלב ועל פי הפסיקה שפורטה בהחלט יש מקום לקבוע כי הפר את חובת תום הלב בשלב המו"מ כלפי התובעת.

עשיית עושר ולא במשפט

83. אחת מעילותיו החלופיות של התובע היא חיובו של הנתבע באופן אישי על פי הוראות חוק עשיית עושר ולא במשפט כאשר טענתו היא שעליו להשיב כל סכום שקיבל החל ממועד חתימת החוזה, לרבות משכורות, רווחים וכל תמורת הנאה שכן אילולא עסקת ההלוואה לא היה מקבל אותם.

84. לא מצאתי ממש בטענה זו.

85. על פי הפסיקה יסודות העילה על פי חוק עשיית עושר הם:

"סעיף 1 לחוק עשיית עושר מציב שלושה יסודות להתגבשותה של עילה על פיו, והם: התעשרות, שבאה לזוכה מן המזכה, שלא על-פי זכות שכדין. היסוד הראשון הוא זה של ההתעשרות. במסגרתו נבחנת השאלה האם הזוכה "קיבל... נכס, שירות או טובת הנאה אחרת". היסוד השני עניינו בשאלה האם ההתעשרות האמורה באה לזוכה על חשבוננו של המזכה. היסוד השלישי מציב את הדרישה כי ההתעשרות של הזוכה על חשבון המזכה תהא "שלא על פי זכות שבדין" (דנ"א 10901/08 בייזמן השקעות בע"מ נ' משכן בנק הפועלים למשכנתאות בע"מ, סה(1) 350)

86. בענייננו, לא מצביע התובע וממילא לא הוכיח קבלת נכס או התעשרות אחרת שקיבל הנתבע מן התובעת, ועל כן אין כלל לגשת ולבחון את היסוד השלישי "שלא על פי זכות שבדין". התובע ניסה לשווא בחקירתו הנגדית לדלות מן הנתבע ראיה כלשהי לתמורה שקיבל בגין עסקת ההלוואה אולם כשל בכך. ככל שקיבל הנתבע משכורות אין הוכחה כי אלו ניתנו לו בגין עסקת ההלוואה ומן הסתם שולמו לו במסגרת היותו עובד בחברות קבוצת סולאור. על כן, ההתעשרות דורשת הוכחה ובהיעדרה – אין לתובע עילה כלפי הנתבע על פי חוק עשיית עושר.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 4536-11-12 עומר טל הסעים ונכסים בע"מ נ' חזוט

תיק חיצוני:

סיכום

- 1
- 2 על כן מצאתי כי על הנתבע לפצות את התובעת בגין הנזקים שנגרמו לה עקב עסקת ההלוואה
- 3 בשל רשלנות על פי סעיף 35 לפקודת הנזיקין וחוסר תום לב במו"מ על פי סעיף 12 לחוק
- 4 החוזים.
- 5
- 6 בסיכומיו של הנתבע אין כל התייחסות לסכומים הנטענים על ידי התובעת והם:
- 7 קרן ההלוואה בסך 2,000,000 ₪; ריבית פיגורים בסך 1,851,932 ₪; הצמדה בסך 130,727
- 8 ₪; פיצוי חוזי מוסכם בסך 200,000 ₪.
- 9 סה"כ – 4,182,659 ₪.
- 10 לצורכי אגרה הגבילה התובעת את התביעה לגבול סמכותו העליון של בית משפט זה בסך של
- 11 2,500,000 ₪.
- 12
- 13 בהיעדר התייחסות החולקת על סכומים אלו אני מחייב את הנתבע לשלם לתובעת את הסך
- 14 של 2,500,000 ₪ בצירוף הוצאות משפט בסך 50,000 ₪ ושכ"ט עו"ד בסך כולל של 200,000
- 15 ₪.
- 16 הסכומים שפורטו לעיל ישולמו תוך 30 יום שאם לא כן ישאו הפרשי הצמדה וריבית מהיום
- 17 ועד ליום התשלום המלא בפועל.
- 18
- 19
- 20 המזכירות תעביר העתק מפסק דין זה לצדדים.
- 21 ניתן היום, כ"ב שבט תשע"ט, 28 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.
- 22

אלעד טל, שופט

- 23
- 24
- 25
- 26